

50 priča za djecu

Tarik el-Bekri

Naslov originala

Hamsune kissaten lil-atfal

Autor

Tarik el-Bekri

Naslov prijevoda

50 priča za djecu

Tarik el-Bekri

50 PRIČA za djecu

München, 2012. godine

Velikani islama

Miris mošusa širio se oazom Es-Safra

Ubejda b. el-Haris prihvatio je islam među prvima, u vrijeme kad su mekanski nevjernici napadali muslimane i zlostavljali one za koje su znali da su prihvatili islam.

Ubejda je postao musliman iz uvjerenja, privukla ga je čistota vjere. Nije želio biti jedan od onih koji robuju kipovima i kamenju, jer oni niti čuju, niti vide, niti pribavljaju korist, niti donose štetu.

Čim se osvjedočio u istinitost islama, nimalo se nije dvoumio – prihvatio ga je. Nije pomislio: "Pobjeći ću od Muhammeda", niti je rekao: "Razmislit ću o svemu", a niti je posumnjao. Allah mu je darovao svjetlo i on je kročio naprijed, nimalo se ne obazirući na mnogobošce, koji su ga odvraćali od vjere.

Tada je imao pedeset godina. Život ga je naučio da su lažna raznorazna božanstva koja su mnogi obožavali. Kao da je on očekivao pojavu islama, istinske vjere, koja nema ništa s praznovjerjem.

Bio je Resulullahov, sallallahu alejhi ve sel-

lem, nerazdvojni ashab. Od njega je usvajao znanje o islamu i pažljivo pratio objavljivanje Kur'ana.

Bio je odan islamu. Nakon nekog vremena, Allah, dželle šanuhu, naredio je hidžru, preseljenje u Medinu. On se odazvao tom pozivu. U Mekki je ostavio braću Et-Tufejla i El-Husejna.

Stigavši u novi grad, u Medinu, zaokupio se razmišljanjem i čežnjom za Vjerovjesnikom, a poznato je da su ashabi iskreno i mnogo voljeli Poslanika.

S ostalim ashabima dočekao je i sretni, veliki dan da i Resulullah stigne u Medinu. Muhadžiri pristigli iz Mekke i njihovi domaćini u Medini ensarije željno su čekali da se Poslanik pojavi, pa je njegov dolazak u Medinu donio neviđenu radost.

Ubejda se potpuno stavio na raspolaganje Resulullahu, sallallahu alejhi ve sellem. Nije zanemario nijednu njegovu zapovijest. Vjerovjesnik se uvjerio u njegovu ljubav, odanost i sposobnost, pa je u njega imao veliko povjerenje. Govori se da mu je povjerio i komandu nad prvom izvidnicom koja je upućena iz Medine. To je, ipak, bilo drugo izviđanje, otprilike

mjesec dana nakon upućivanja izvidnice kojom je komandovao Hamza, radijallahu anhu.

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, poslao je Ubejdu sa šezdeset gazija u područje prema Mekki, gdje su sreli grupu nevjernika kojom je komandovao Sufjan b. Harb. Jedni druge su gađali strijelama, ali nije došlo do borbe prsa u prsa. Premda ih je bilo dvije stotine, a muslimana kudikamo manje, mekanski mnogobošci nisu se smjeli upustiti u borbu. (Neki historičari navode da je tada odapeta prva strijela u borbi na Allahovu putu.)

Velikan islama Ubejda nije poživio toliko dugo da bi dočekao pobjedu islama, niti mu se pružila prilika da ponovo vidi rodnu Mekku. Allah ga je izabrao za šehida. Bio je prvi šehid u prvom oružanom sukobu koji je predvodio Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, protiv nevjernika. Allah mu je ispunio želju da u šezdeset trećoj godini života pogine na Njegovom putu.

Godine nisu spriječile Ubejdu da bude među prvima koji su izišli na dvoboj. Božiji Poslanik odabrao ga je za dvoboj protiv mekanskih velikana. Tada se Poslanik obratio ovim

riječima: "Ubejda b. el-Harise, istupi! Hamza, istupi! Alija, istupi!" Resulullah ga je postavio ispred Hamze i Alije, oslovio ga imenom i imenom njegova oca. Velike li počasti!

Ubejdin protivnik bio je Utba b. Rebi, protiv Hamze borio se Šejba b. Rebi, a Alijin protivnik bio je El-Velid b. Utba.

Allah odredi da Ubejda pogine u tom dvoboju. Prema predanju, Utba je odsjekao Ubejdi noge prije nego što su mu u pomoć pritekli Hamza i Alija, ali je ostalo da se pripovijeda o Ubejdinoj hrabrosti.

Nakon dvoboja se razvila velika bitka, a muslimani su pobijedili.

Ponijeli su ranjenog Ubejdu, a njegova krv je kapala po pijesku Bedra. Kad su ga donijeli, Poslanik mu se približio i njegovu glavu stavio u svoje lijepo krilo; htio mu je olakšati bolove.

Muslimani su na Bedru pokopali šehide, a ranjene prenijeli u Medinu. Među njima je bio i Ubejda. Ali, nije bilo suđeno da stigne živ do Medine – dušu je ispustio u mjestu zvanom Es-Safra, bogatom palmama i izvorima.

Poslije, kad je Božiji Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, s nekoliko ashaba naišao pored

mjesta na kojem je pokopan Ubejda, ashabi rekoše: "Osjetimo miris mošusa!" Vjerovjesnik kaza: "Naravno, morate osjetiti miris mošusa, jer je ovdje pokopan Ubejda!"

Ubejda se u povijest upisao kao jedan od prvih šehida i dobio čast da se iz njegovog kabura širi miris mošusa. Postao je velikan islama koji je svojom krvlju branio vjeru.

Blago njemu! Živio je časno, a tako je i umro.

Ni to nije sve. U vrijeme Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, običaj je bio oženiti se udovicom da bi ona bila zbrinuta. Zato je, otprilike godinu dana poslije Ubejdine smrti, Poslanik sklopio brak s njegovom bivšom ženom Zejnebom b. Huzejma, koja je nedugo zatim umrla.

Eto, takav je heroj bio Ubejda, hrabri prvak. Zračio je dobrotom dok je bio živ, a i poslije smrti. Allah bio zadovoljan njime i svim ashabima!

Hrabri vojskovođa

Zejd b. Harisa jedini je ashab čije je ime spomenuto u Kur'anu, pa će on biti spominjan do Sudnjeg dana.

Ovog hrabrog borca krasile su i brojne druge počasti koje mu je ukazao Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, da bi skrenuo pažnju na Zejdovu vrijednost.

Nesumnjivo je da je Zejd među prvima koji su prihvatili islam, jedan od onih koji su od početka imali čast biti s najboljim čovjekom, Poslanikom.

Posebna Zejdova počast je to što je prije pojave islama bio Muhammedov posinak. Arapi su tada pridavali pažnju posinovljavanju nezbrinute djece, a islam je poništio taj običaj kako ne bi došlo do miješanja krvne veze.

Poslanik je otkupio Zejda dok je bio rob, pa ga je oslobodio i tako je Zejd postao Poslanikov štićenik. Božiji je Poslanik, pred nekoliko Kurejšija, izjavio: "Vi koji ste prisutni, budite svjedoci da je Zejd moj sin. Imam ga pravo naslijediti, a i on ima pravo u mom imetku nakon moje smrti!"

Sve dok nije objavljen ajet: "Zovite ih po očevima njihovim..." (El-Ahzab, 5), on se zvao Zejd, sin Muhammedov, pa su ga nakon toga opet počeli zvati Zejd, sin Harisin.

Pripovijeda se da je Resulullah, sallallahu

alejhi ve sellem, rekao: "Najdraži insan mi je Zejd, kome je Allah darovao milost uputivši ga u islam, a kome sam ja dobro učinio oslobodivši ga od ropstva."

Zejd je imao čast da bude Vjerovjesnikov saputnik u Taif kad je krenuo u taj grad da bi pozvao njegove stanovnike da prihvate islam. Bilo je tako što se Poslanik, nakon što je pleme Kurejš istrajalo u nevjerstvu i bahatosti, uputio u Taif ne bi li pleme Sekif primilo islam i krenulo Pravim putem. Ali, u Taifu izvrijeđaše Resulullaha i napadoše ga kamenjem.

Zejd nikad nije zaboravio to blagoslovljeno putovanje, na kojem se dogodilo i još mnogo čega...

Ovaj ashab živio je uz Poslanika i podnosio neprijatnosti koje je i Poslanik podnosio. Radovao se slušajući Vjerovjesnika dok uči Kur'an, s radošću ga je opsluživao, pomno slušao njegove riječi, gledao šta on čini i u svemu ga slijedio, jer je Poslanik divan uzor i mi muslimani neizmjerno ga volimo.

Ostavljajući u Mekki svog voljenog Poslanika, i Zejd je prešao u Medinu. Tu je sa čežnjom strpljivo čekao da i Poslanik dođe, a kad je

Poslanik stigao u Medinu, Zejd mu je opet, kao i prije, bio na usluzi i slijedio ga u svemu.

Zejd se borio hrabro i nesebično. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, povjerio mu je komandu u devet izviđanja.

Aiša, radijallahu anha, govorila je: "Zejd b. Harisa nije bio ni u jednoj izvidnici a da ga Božiji Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nije imenovao kao zapovjednika. Čini mi se da bi Vjerovjesnik Zejda imenovao za halifu da je Zejd poživio." Potvrda toga je to što ga je Božiji Poslanik dva puta postavljao za upravnika Medine dok je on bio odsutan: druge godine po Hidžri predvodio je bitku zvanu Buvat, a drugi put je to bilo pete godine po Hidžri, kad je Resulullah poveo muslimane u bitku protiv jevrejskog plemena El-Mustalik.

Zejd se istaknuo u mnogim bitkama. U Bici na Bedru bio je u grupi strijelaca, pa je pogodio dosta mnogobožaca. Poslije pobjede na Bedru, njemu i Abdullahu b. Revvahi, radijallahu anhum, Poslanik nije dopustio da se odmore, već im je zapovijedio da odmah pođu u Medinu kako bi stigli prije vojske i obradovali muslimane viješću o pobjedi. Ta vijest je

među muslimanima izazvala dvostruku radost, jer su poraženi mnogobošci već bili pronijeli da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, ubijen i da su se muslimani razbježali.

Ovaj ashab je i poslije te bitke nastavio iskreno pomagati islamu i braniti njegove vrijednosti. Nije se plašio smrti i ahiretu je dao prednost – želio je poginuti kao šehid i zaslužiti veliku nagradu u Džennetu.

Čak i kad ga je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, ostavljao da ga zamijeni u Medini, on je neprestano mislio kakav će biti ishod borbe.

Osme godine po Hidžri – kad je imao oko pedeset godina, a Poslanik oko šezdeset – vojskovođa Zejd poginuo je kao šehid.

Historija je zabilježila njegove velike zasluge za tih nekoliko godina, a kakve mnogi ne bi stekli ni da žive stotinu godina.

To je moralo biti tako jer je Zejda odgajao Poslanik, najbolji odgajatelj.

Zejdova smrt nije bila obična. Božiji Poslanik imenovao ga je za komandanta u pohodu na Mu'tu, a vojska je brojala oko tri hiljade hrabrih konjanika. Do toga je došlo tako što je

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, slao izaslanike kraljevima da ih pozovu u islam, a neko iz plemena Gassan ubio je izaslanika El-Harisa b. Umejra el-Ezdija. Zato je Vjerovjesnik protiv nevjernika otpremio vojsku. Obratio se vojnicima muslimanima ovim riječima: "Neka vas predvodi Zejd b. Harisa. Ako on pogine, komandu će preuzeti Džafer b. Ebu Talib. Ako i Džafer pogine, neka zastavu preuzme Abdullah b. Revvaha. Ako i on pogine, neka muslimani između sebe odrede onoga čije će odluke prihvatati."

Tada je Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, uručio zastavu Zejdu i naredio mu da nevjernike prvo pozove u islam, a ako odbiju prihvatiti islam, neka ih tada napadne.

Stigavši ne periferiju Šama, u grad Muan, muslimani su čuli da ih čeka nevjernička vojska sa čak stotinu hiljada ratnika! Ali, nisu se prepali ni njihove brojnosti, a ni spremnosti. U skladu s Poslanikovom naredbom, nastavili su prema Mu'ti, gdje će se doći do jedne od najpoznatijih i najtežih bitaka u historiji islama.

Zamislite samo sukob vojske koja broji tri hi-

ljade i vojske od stotinu hiljada ratnika! Šta je muslimanima dalo snagu da to izdrže? Nepokolebljiva vjera i ljubav prema pogibiji i zalaganju na Allahovu putu. Samo se istinski vjernici mogu nositi s takvim izazovima.

Sablje su isukane, započela je silovita borba. Muslimani su nastupali odvažno i nanosili neprijatelju velike gubitke, iako ih je bilo neuporedivo manje i premda su bili iscrpljeni od puta i slabije naoružani.

Ne posustajući, Zejd se hrabro borio, nosio je zastavu islama. Nevjernici su uvidjeli da je izuzetno hrabar i vješt ratnik, da padaju mrtvi svi koji su stali pred njeg. Nisu mogli drukčije i ubili su ga na prevaru: pogodili su ga kopljem izdaleka.

Svevišnji Allah htio je da u Bici na Mu'ti poginu trojica čuvenih ashaba: Zejd b. Harisa, Džafer b. Ebu Talib i Abdullah b. Revvaha, radijallahu anhum, kojima je Poslanik u Medini povjerio emanet komande nad muslimanskom vojskom.

Saznavši da su poginuli Džafer i Zejd, Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kroz suze je rekao: "Poginuše moja dva brata, ashaba

i sagovornika!" i zamolio Allaha: "Allahu, oprosti Zejdu! Allahu, oprosti Zejdu! Allahu, oprosti Zejdu! Allahu, oprosti Džaferu i Abdullahu b. Revvahi!"

Tri je puta zamolio za Zejda, a jednu dovu uputio za Džafera i Abdullaha b. Revvahu, jer je mnogo volio Zejda.

Allah, dželle šanuhu, nije dopustio da Zejdovo ime i njegovu lozu prekrije korov zaborava. Kasnije je njegov sin Usama bio najmlađi zapovjednik muslimanske vojske i jedan od najhrabrijih vitezova islama.

Poslanikov komšija u Džennetu

Prije pojave islama u Medini je najugledniji stanovnik bio Sa'd b. er-Rebi. Predstavljao je svoje pleme i kad je nekoliko Medinjana krenulo u Mekku sa željom da Poslaniku daju prisegu na vjernost. Božiji Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, pobratio je Sa'da i Ebu Bekra neposredno poslije Hidžre. Sa'd je imao čast da se rodbinski poveže s Ebu Bekrom, radijallahu anhu, tako što je Ebu Bekr sklopio brak sa Ha-

bibom b. Haridža, Sa'dovom polusestrom po majci.

Sa'd je bio jedan od prvih Medinjana koji su prihvatili islam. Bio je izuzetno bogat i darežljiv. Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, prvi put je sreo kraj Kabe. S njim je bilo nekoliko sunarodnika i tada su prihvatili islam.

Zato se u Medinu vratio kao drugi čovjek, sasvim drukčije je razmišljao o životu. Pozvao je članove svoje porodice da prime islam, pa su oni povjerovali u Allaha. On je, zajedno s onima koji su već bili prihvatili islam, ulagao velike napore da i druge Medinjane pozove da prihvate ovu vjeru. I, nije prošla ni puna godina dana, a islam se proširio u Medini.

Zatim je Sa'd sa svojim saplemenicima opet otputovao u Mekku da bi se susreo s Poslanikom i da bi mu se zakleli na vjernost. Tada Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, s njima u Medinu posla svog izaslanika i daiju Musaba b. Umejra.

Saznavši kakve sve neprijatnosti muslimani trpe u Mekki, Sa'd je ponudio Božijem Posla-

niku i muslimanima da pređu u Medinu. Poslanik je prihvatio prijedlog, a Sa'd se tome neizmjerno obradovao.

Resulullah je veoma volio Sa'da. Ukazivao mu je počast kad bi bio s njim, raspitivao se o njemu kad ne bi došao u džamiju, a često ga je i posjećivao, jer su bili i kućni prijatelji.

Poslanik je iz Medine slao izvidnice, a nastojao je da u borbu ne šalje ensarije, jer su se oni zakleli da će štititi Resulullaha, sallallahu alejhi ve sellem, samo u Medini. Ali, ensarije su bili iskreni muslimani i nije im bilo pravo što se bore samo muhadžiri, pa su i oni poželjeli boriti se na Allahovom putu.

I, približilo se vrijeme Bitke na Bedru. Poslanik opremi muhadžire, ali stanovnici Medine čvrsto odlučiše krenuti zajedno s muhadžirima. Iako je poduzetni Sa'd tada bio u tridesetim godinama, bio je prvi koji je tražio da se i ensarije bore uz Poslanika.

U izvorima povijesti islama zapisano je da je Sa'd predvodio odbranu Poslanika kad ga je napao mladić Rifaa, pripadnik plemena Mahzum. Sa'd je ubio Rifau govoreći: "Zar si mislio

da ćeš se pored mene živog približiti Resulullahu?"

Nedugo poslije velike pobjede na Bedru, Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, saznao je da prema Medini kreće velika kurejšijska vojska da bi se osvetila za poraz i sramotu doživljenu na Bedru. Tu vijest Poslanik nije prenio ashabima, nego je žurno otišao Sa'du, radijallahu anhu, i povjerio mu to. Sa'd, obradovan time, smireno reče Poslaniku: "Nadam se da će u tome biti veliko dobro!" (Nije nemoguće da je to Sa'd predosjećao da će poginuti na Allahovu putu.) Poslanikovo povjerenje doživio je kao veliku počast – Resulullah je prvo njemu saopćio povjerljivu vijest!

Božiji Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, odlučio je suprotstaviti se neprijateljskoj vojsci. Vodila se strašna borba kod brda Uhud. Muslimani su se hrabro borili. I pobijedili bi, ali je grupa strijelaca prekršila Vjerovjesnikovu naredbu i napustila položaj potrčavši za ratnim plijenom. Tu pukotinu u odbrani neprijatelji su vješto iskoristili i napali muslimane sa leđa te ih prisilili na povlačenje.

Vidjevši šta se događa, Sa'd je, vičući, saku-

pio svoje prisne prijatelje, tridesetak najhrabrijih ratnika, i stao u odsudnu odbranu Božijeg Poslanika. Borio se kao lav koji brani svoje mladunce, trčao sad desno, sad lijevo, pa mnogobošci nisu uspjeli doći do Vjerovjesnika. Tada je Sa'd, predvodnik odbrane, kazao: "Osjetim miris Dženneta!" Utom je Poslanik povikao: "Ko će se žrtvovati radi nas?" Odazvalo se nekoliko ensarija i svi su izginuli. Nevjernici su napali još žešće, a Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, povika: "Ko ih odbije, bit će moj komšija u Džennetu!"

O, divne li počasti! Biti Poslanikov komšija u Džennetu! Ko li će to zaslužiti?!

Sa'd je čuo Resulullahove, sallallahu alejhi ve sellem, riječi. To je ono za čim je žudio i zbog toga je i osjetio miris Dženneta!

Hoće li izostati, a želi biti komšija najboljeg čovjeka?! To je želja koja mu se, evo, može ostvariti.

Sa'd se javio i, brzo, poput strijele, nastavio se hrabro boriti, pa su ga se mnogobošci prepali i na njega, iz straha, počeli bacati svoja koplja i gađati ga strijelama. Ranjen je na mnogo mjesta, krv je curila na sve strane. On te

bolove nije osjetio, niti ga je obuzimao strah. Nastavio se boriti, riješen da ne odustane sve dok može držati sablju u rukama.

Borio se dok nije izgubio snagu i klonuo. Iskrvario je i pao, i dalje osjećajući miris Dženneta. Što od uboda strijela i koplja, što od posjekotina sablji, na tijelu je imao više od sedamdeset rana.

Poslanik je poslije bitke upitao zna li iko šta se dogodilo sa Sa'dom i gdje je. Niko mu nije odgovorio. Zato reče: "Ko će provjeriti je li živ Sa'd b. er-Rebi?" Otišao je neki čovjek, ali se nije vratio. Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, opet reče: "Ko će provjeriti šta bî sa Sa'dom?" Otišao je Ubejj b. Ka'b i našao Sa'da – još nije bio ispustio dušu. Ubejj mu kaza da je Poslanik dobro i Sa'd se tome silno obradova te se, tiho šapćući, obrati Ubejju: "Prenesi Resulullahu, sallallahu alejhi ve sellem, da je Sa'd dženetlija!" I izdahnu.

Ubejj je to ispričao Vjerovjesniku, pa je on zamolio: "Allahu, budi zadovoljan Sa'dom b. er-Rebijem kad stane pred Tebe!"

Pokopavajući Sa'dovo tijelo, Božiji Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je i ovo: "Svaka

ova rana mirisat će mošusom na Sudnjem danu.”

Ovaj ashab napustio je dunjaluk nadajući se da će se Resulullahovo, sallallahu alejhi ve sellem, istinito obećanje ostvariti – da će biti njegov komšija u Džennetu.

Uspješni daija

Kurejšijski predvodnik Musab b. Umejr uživao je u Mekki u izobilju i raznoraznim uživanjima. Teško da je mogao i pomisliti da će jednog dana pasti kao šehid. Ova priča kazuje zašto je Umejr napustio bezbrižan život i ostavio bogatstvo, a opredijelio se za neprijateljstvo roditelja i saplemenika.

Zaista je teško napraviti preokret u životu kao što je to učinio Musab. On to ne bi mogao da nije bio iskren prema sebi, nastradao bi da je pogrešno shvatao i da je pravdao svoje postupke.

Treba znati da je Musab bio Kurejšija iz Hašimove porodice (iz koje je bio i Poslanik). Nosio je nadimak Ebu Abdullah, otac Abdullahov. Pripala mu je velika čast da nosi baj-

rak islama u dvjema bitkama: na Bedru i na Uhudu.

Već je rečeno da je Musab prije islama u Mekki živio raskošno. Njegovi roditelji bili su imućni, a voljeli su ga više od svega.

Musab je bio najljepši, najočitiji, najelegantniji među najuglednijim mekanskim mladićima. Pamćeno je da je upotrebljavao najskuplje i najljepše mirise.

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, govorio je: "Musab b. Umejr bio je najljepši mekanski mladić i najraskošnije je živio."

Premda je imao šta je poželio, Musab je islam prihvatio na samom početku Poslanikovog poslanstva i ubraja se u prvih deset muslimana. Pri tome treba podsjetiti da je on strahovao od majke i od svog plemena, pa je morao kriti da je musliman.

Vjerovjesnika je čuo na skupu kad se obratio pripadnicima njihovog plemena Kurejš. Zapravo, Musab je tu i došao da bi prihvatio islam. Poslanik je pričao o islamu, a on je razmišljao o tome, pa je povjerovao i predao se Allahu. Užitke ovog svijeta napustio je spokojno i za-

dovoljno, skrušeno se zahvaljivao Allahu što ga je uputio.

Kako je vrijeme prolazilo, Musab je sve više volio islam, a postupno se udaljavao od svojih vršnjaka i djece bogatih ljudi. Odlazio je daleko od kuće, molio se Allahu i obavljao namaz. Majku je neizmjerno volio, ali, opet, znao je da će s njom imati velikih problema i da ona neće popustiti sazna li da je prihvatio islam. Zato je šutio i čekao povoljnije prilike.

Majka je u međuvremenu osjetila da se s Musabom nešto događa. Raspitala se posredstvom pouzdanih ljudi i saznala da je Musab prihvatio Muhammedovu vjeru. Porodica ga je odmah odbacila, ali se on nije odrekao islama.

Vidjevši nepravdu i iskušenja kojima su bili izloženi ashabi, radijallahu anhum, pa i Musab, Resulullah im je zapovijedio da se odsele u Abesiniju, zemlju u kojoj su živjeli pošteni ljudi i kojom je vladao pravedan kralj. Poslanik se nadao da će to muslimanima donijeti olakšanje dok Allah ne dadne izlaz.

Ne ubrajajući novorođenu djecu, u Abesiniji su bila osamdeset i tri odrasla muhadžira.

Musab je bio među prvih deset muslimana

koji su učinili hidžru u Abesiniju. Oni su tamo čuli da su Mekanci hametice prihvatili islam. Obradovani time, vratili su se u Mekku, ali su ubrzo shvatili da su prevareni. Tako je i Musab stigao u Mekku kad je Poslaniku bilo najteže, a tako je bilo i onima koji su prihvatili islam.

Božiji Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, pozivao je u islam pripadnike nekih plemena koji su u Mekku dolazili radi raznih poslova. Susreo se i s nekima iz Medine i oni su iskreno prihvatili islam. Onda je Resulullah odlučio poslati Musaba u Medinu da ga on tamo zastupa i objašnjava islam. Eto, baš njega je Poslanik izabrao za taj teški zadatak! To govori o tome da je Musab mnogo znao o islamu i bio stamen vjernik, a pozivanje u islam nije bilo nimalo lahko i dobro se zna da je i sâm Poslanik imao velikih problema.

Odmah po Musabovom dolasku, tadašnji nevjernici u Medini žestoko su mu se suprotstavili. Tako je Usejd b. Hudajr, prvak plemena Abdulešhel, javno vrijeđao Musaba. Musab se nije prepirao s njim, ponudio mu je da pređe na islam i proučio mu odlomak iz Kur'ana. Usejd reče: "To su najljepše riječi koje sam

ikada čuo!" i prihvati islam. Za islam se zainteresirao i Sa'd b. Muaz, vođa svog plemena (kasnije će to biti ensarije) te je zatražio da porazgovara s Musabom, pa je i on prihvatio islam.

Ubrzo u Medini nije bilo kuće u kojoj nije bilo muslimana. Taj veliki uspjeh Musab je postigao u veoma kratkom periodu. Na raspolaganju je imao samo moć govora, dok mi sada imamo nebrojena sredstva za pozivanje u vjeru, ali se rijetko dogodi da uputimo nekoga, a Pravim putem poći će samo oni koji žude za uputom.

Kad je Musab stekao povjerenje u medinske muslimane, otputovao je u Mekku, jer nije mogao živjeti bez dragog Resulullaha, a htio ga je obradovati time da je postigao uspjeh u pozivanju u vjeru, što je bila zaista velika Allahova blagodat.

I, samo što se Musab smjestio u rodnoj Mekki, a iz Medine su počela stizati tajna izaslanstva – Vjerovjesniku su nudili da se preseli kod njih. Da potvrde svoju iskrenost, obećali su da će štititi i braniti islam u bilo kojim uvjetima.

Neprijatnosti i tegoban život muslimana na-

veli su Poslanika da ozbiljnije razmisli o prijedlogu Medinjana. Na jednoj strani, Resulullah je bio svjedok slijepe ustrajnosti Kurejša na nevjerstvu, a na drugoj strani vidio je Medinu kao grad u kojem se može formirati zajednica muslimana. Naposlijetku se odlučio za Medinu i naredio ashabima da se presele.

Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, obratio se svojim ashabima: "Allah će vam dati prijatelje i dat će vam novi grad u kojem ćete se osjećati sigurno!"

Oni su ga poslušali. Napustili su svoje domove i ostavili imetke, a i članove svoje porodice koji nisu prihvatili islam.

I tada je Musab poslušao Poslanika, otputovao je u Medinu s nekoliko ljudi, ali sad kao muhadžir.

Medinjani su po dobru zapamtili Musaba, Resulullahovog izaslanika i prvog daiju, te su ga toplo primili. Oni kojima je on bio uzrok da prihvate islam nisu zaboravili njegove zasluge, iskreno su mu bili zahvalni.

Sa'd b. Muaz nije dopustio da Musab odsjedne negdje drugdje, a ne kod njega, u kući Benu Abdulešhela.

Musab je žudio za Vjerovjesnikom, sallallahu alejhi ve sellem, čeznutljivo je čekao njegov dolazak u Medinu. I dočekao je taj sretni dan, kad je Medina zablistala i kad je Poslanik objavio početak gradnje džamije.

Džamiju je gradio i Musab, pa je, poslije, živio u Poslanikovoj blizini, usvajao od njega znanje, pamtio časni Kur'an...

Nedugo zatim dogodila se Bitka na Bedru, u kojoj je zastavu islama nosio Musab. On je bio bijele puti, pa je zastava u njegovim rukama bila uočljivija. Zastavu mu je uručio lično Božiji Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem.

Nakon pobjede u Bici na Bedru, u kojoj se hrabro borio, Musab je po ko zna koji put dokazao da je iskren i da se u potpunosti predao islamu. Vidio je svog brata Ebu Abdulaziza među zarobljenima, pa je požurio za njim i obratio se muslimanu koji ga je vodio: "Čvrsto ga sveži i vodi brigu o njemu! Majka mu je bogata, vjerovatno će ti dati veliko bogatstvo za otkupninu!" "Brate, to nisam očekivao od tebe!", začuđeno reče Ebu Abdulaziz. Musab pokaza na muslimana koji je vodio Abdulaziza i reče: "On je moj brat, ti nisi!"

Musabova pretpostavka bila je tačna. Njegova majka se raspitala o najvećem iznosu kojim je otkupljen neki od zarobljenih Kurejšija u Bici na Bedru, pa joj kazaše da je neki kurejšijski ratnik iskupljen za četiri hiljade srebrenjaka te ona posla toliki iznos i otkupi sina Abdulaziza.

Zna se da pleme Kurejš nije mirovalo poslije poraza na Bedru, nastojalo je dati sve od sebe da se osveti muslimanima.

Musab b. Umejr prijatno se iznenadio kad mu je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, i pred Bitku na Uhudu predao bajrak islama.

Ovaj hrabri ashab borio se ne okrećući leđa. U isturenom dijelu neprijateljske vojske bili su njegova majka i brat Abdulaziz te se i protiv njih borio.

On je bajrak nosio sve dok nije poginuo.

Musabova pogibija bila je neobična. Neprijateljski konjanik Ebu Kumej'a odsjekao mu je desnu ruku, pa je Musab bajrak uzeo lijevom rukom da bi ga zadržao visoko u zraku. Međutim, uporni konjanik odsjekao mu je i lijevu ruku. Zatim je Musab držao bajrak patrljcima i učio ajet: "Muhammed je samo poslanik, a i

prije njega bilo je poslanika. Ako bi on umro ili ubijen bio, zar biste se stopama svojim vratili..." (Alu Imran, 144)

Zatim je Ebu Kumej'a kopljem ubo Musaba, a bajrak su, da ne padne na zemlju, zgrabila dvojica ensarija i potom ga je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, predao svom amidžiću Aliji b. Ebu Talibu.

Ashabi su poslije bitke donijeli tijelo šehida Musaba, a Resulullah reče: "U Mekki si najraskošnije živio i najelegantniji si bio, a danas te pokopavamo u jeftinom ogrtaču!"

Ashabi nisu imali čime u potpunosti pokriti njegovo tijelo. Ako bi pokrili glavu, otkrile bi se noge. Ako bi pokrili noge, ukazala bi se glava. Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, predložio je da mu se glava prekrije ogrtačem, a da se noge pokriju miomirisnom travom žukvom.

Kad je poginuo, Musab je imao nešto više od četrdeset godina. Četrnaest godina je proveo u islamu: jedanaest u Mekki, a tri u Medini.

Poslije Bitke na Uhudu Allah je o šehidima objavio sljedeće ajete: "Ima vjernika koji ispunjavaju zavjet dat Allahu, ima ih koji su poginuli, i ima ih koji to očekuju – nisu ništa

izmijenili..." (El-Ahzab, 23); "Nikako ne smatraj mrtvima one koji su na Allahovom putu izginuli! Ne, oni su živi i u obilju su kod Gospodara svoga, radosni zbog onoga što im je Allah od dobrote Svoje dao i veseli zbog onih koji im se još nisu pridružili, za koje nikakva straha neće biti i koji ni za čim neće tugovati..." (Alu Imran, 169, 170)

U Džennet bez polaganja računa

Ukkaša el-Esedi čuo je da Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, govori: "U Džennet će ući sedamdeset hiljada mojih sljedbenika bez polaganja računa!" Te Poslanikove riječi na njega su ostavile snažan dojam, pa je poželio steći počast da uđe u Džennet, a da ne bude prethodno pozvan na odgovornost, a kamoli kažnjen u džehennemskoj vatri.

Nije mogao izdržati, obratio se Resulullahu: "Božiji Poslaniče, hoćeš li zamoliti Allaha da ja budem jedan od onih koji će ući u Džennet bez polaganja računa!" Plemeniti Vjerovjesnik reče: "Ti ćeš biti jedan od njih."

Jednog od prisutnih ashaba obuze ljubomo-

ra, poželje i on počast koju je zaslužio Ukkaša. Reče: "Božiji Poslaniče, hoćeš li zamoliti Allaha da i ja budem jedan od njih?!" A njemu Poslanik islama reče: "Ukkaša te pretekao u tome!"

Poznati junak Ukkaša život je proveo revnosno i neprestano se zalažući za islam. Sudjelovao je u bitkama, a često je bio sa Resulullahom. Poginuo je u četrdeset petoj godini života kao šehid, godinu dana poslije Poslanikove smrti, to jest za vrijeme vladavine Ebu Bekra, radijallahu anhu, dvanaeste godine po Hidžri, odnosno 632. godine.

Ostalo je zapamćeno i to da je Ukkaša bio jedan od najljepših i najzgodnijih mladića. Islam je prihvatio iskreno, iz uvjerenja, uprkos svim tadašnjim izazovima koji su ga odvraćali od istine.

Iako se isticao u plemenu Esed, nije pristao na obožavanje kipova nego je prihvatio islam, pa je bio izložen neprijatnostima kojima su bili podvrgnuti prvi muslimani.

Ukkaša se među prvima preselio u Medinu. Poslije, u Bici na Bedru, pokazao je hrabrost i snagu. Štaviše, od siline udaranja u borbi slo-

mio je sablju kojom se borio. I zato je, kao nijedan drugi ashab, imao privilegiju da mu Poslanik daruje novu sablju. Tome se Ukkaša nemjerljivo obradovao te se nastavio još predanije boriti, sve dok muslimani nisu pobijedili neprijatelje Kurejšije. Od te sablje nije se odvajao i njome se dičio do smrti.

Sudjelovao je u bitkama na Uhudu, Hendeku i Zu Kared blizu Hajbera, pohodu na Benu Kurejzu, predvodio je i neke izvidnice...

Pao je kao šehid u bici koju je predvodio Halid b. el-Velid. Halida je tadašnji halifa Ebu Bekr izabrao za komandanta vojske koja će se boriti protiv otpadnika od islama. Tačnije, Halidova vojska imala je zadatak pokoriti Tulejhu b. Huvejlida el-Esedija.

Ukkašu je i ubio spomenuti Tulejha, koji je poražen u toj bici, pa je pobjegao, ali je kasnije prihvatio islam.

Pripovijeda se da je Tulejha došao halifi Omeru, radijallahu anhu, dajući mu prisegu na vjernost, te mu se Omer obratio: “Ti si ubio Ukkašu i Sabita el-Ensarija! Allaha mi, nikad te neću voljeti!” Na to je Tulejha, nastojeći oraspoložiti halifu Omera, rekao: “Zašto toli-

ko razmišljaš o ljudima kojima je Allah dao da poginu kao šehidi a da ja budem uzrok tome, a Allah nije mene ponizio time što je učinio da me oni ne ubiju?!" Tulejha je nakon toga bio dobar musliman i sudjelovao u osvajanjima.

Historičari su Ukkašu opisali kao hrabrog i smjelog ratnika, uvijek u prethodnici, mudrog vojskovođu...

I to nije sve. Bio je poznat po izuzetno dobrom pamćenju kur'anskih ajeta i po slijeđenju Poslanikova sunneta.

Premda se o ovom ashabu nije mnogo govorilo, on je bio i ostao primjer žrtve i nepristajanja na ovosvjetske užitke. Želio je poginuti na Allahovu putu, pa mu je Svevišnji ispunio tu želju.

Prvak šehida

Hamza b. Abdulmuttalib bio je Poslanikov amidža i brat po mlijeku. Odrasli su zajedno, jer su bili bliski rođaci i vršnjaci. Allah je Hamzi ukazao tu čast da ga je dojila Suvejba, štićenica Ebu Leheba b. Abdulmuttaliba, ista dojilja koja je

nekoliko dana dojila i poslanika Muhammeda. To je njihova veza po mlijeku.

Hamza je bio naočit mladić i, prije islama, bio je poznat po ratnim vještinama i hrabrosti, a lovio je divlje životinje. Sudjelovao je u najpoznatijem ratu među Arapima prije islama, a u tom su ratu Kurejšije i njihovi saveznici izvojevali pobjedu.

Kad je Božiji Poslanik počeo javno pozivati u islam, Hamza nije odmah stao uz njega, ali nije bio ni protiv njega, niti je bio zadovoljan nepravdom koju su trpjeli prvi muslimani.

I, stavio se u odbranu Poslanika, a protiv plemena Kurejš. Iako mnogobožac, Hamza nije pristajao na niskosti svog brata Ebu Leheba prema Vjerovjesniku i njegovim sljedbenicima.

Protivljenje nepravdi koju su mekanski mnogobošci nanosili muslimanima ukazuje na Hamzinu veličinu i jedinstvenost. Hamza se nije bojao za dobrobit i ugled kao ostali mnogobošci. On je razmišljao ovako: Muhammed i njegovi ashabi nikome ne smetaju, samo govore da je njihov Gospodar Allah. I stoga se čudio zašto Kurejšije protiv njih poduzimaju

okrutne mjere, kakve dotad nisu poduzimali. Nastojeći ih odvratiti od nove vjere, nekima su obećavali rijetke povlastice, dok su druge zastrašivali. Bili su posebno neumoljivi prema nezaštićenim muslimanima.

Hamza je volio prirodu, odlazio je u lov i dugo vremena provodio u pustinji, pa nije bio dobro upoznat sa stanjem muslimana u Mekki.

On je svojim prihvatanjem islama povećao strah među nevjernicima i pokazao veliku razboritost i želju za islamom.

U povratku iz lova imao je običaj obaviti tavaf oko Kabe, pa tek onda otići kući. Idući prema Kabi, sreo je štićenicu Abdullaha b. Džud'ana. Ona mu je rekla da je Ebu Džehl tog dana žestoko izvrijeđao i udario Muhammeda. I još je dodala da je Muhammed samo šutio na Ebu Džehlove uvrede i provokacije.

To je smionog ratnika Hamzu toliko pogodilo da je odmah potražio Ebu Džehla. Prišao mu je ponosno i odvažno, kao što nadmoćni lav prilazi bespomoćnoj žrtvi. Stao je pred njega i, ništa ga ne upitavši, žestoko ga udario lukom, te mu onda rekao: "Zar si se usudio udariti Muhammeda, a i ja ispovije-

dam njegovu vjeru i pozivam u ono u šta i on poziva?! Uvrijedi mene ako smiješ!"

Hamza je postao musliman druge godine poslanstva. S njime su muslimani znatno ojačali, pa su se nevjernici morali sustegnuti od nekih mjera koje su dotad poduzimali protiv vjernika.

Je li se Hamza ograničio samo na riječi i prijetnju izrečenu Ebu Džehlu? Nije. Prihvatanjem islama, sasvim se stavio na raspolaganje Poslaniku, a također je nastojao saznati što više o islamu.

U Medinu se preselio nekoliko mjeseci poslije Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem. Poslanik mu je naredio da ostane poslije njega u Mekki.

U Medini mu je Resulullah povjerio komandu i dao mu da nosi bijelu zastavu u prvom pohodu u islamu. U mjesecu ramazanu Poslanik islama naredio je da se presretne kurejšijski karavan sa robom koji se vraćao iz Šama. Hamzina grupa nije napala karavan zato što je neko zatražio pregovore, pa je dogovoreno da se karavan propusti, a da se muslimani vrate u Medinu.

Kako je vrijeme prolazilo, Hamza je čeznutljivo čekao priliku da dokaže svoju odanost islamu. I dočekao je. Nevjernici su saznali da su muslimani krenuli da bi presreli robom krcati karavan, koji je predvodio Ebu Sufjan, pa su sakupili vojsku i krenuli na Bedr.

U toj bici, gdje je muslimana bilo znatno manje nego mnogobožaca, Hamza se borio kao niko drugi. Pripovijeda se da se borio dvjema sabljama. Zanimljivo je i to da je na svoje grudi stavio nojevo perje, lahko uočljiv znak da bi ga neprijatelji lakše pogodili, pa da preseli kao šehid, ali nije bilo suđeno da tada pogine.

On je u dvoboju ubio Šejbu i, sa Alijom, savladao Utbu, a zatim je posjekao mnoge nevjernike.

Umejja b. Halef, zarobljenik u Bici na Bedru, kazao je: "Hamza nam je nanio strašne gubitke!"

Nema nimalo sumnje da je Hamza bio najodvažniji borac u Bici na Bedru, koju je predvodio nesebično, bez imalo straha od nevjernika, pa je, Allahovom voljom, umnogome doprinio velikoj pobjedi.

I poslije Bitke na Bedru Hamzi je povjeren

bajrak. Bilo je to u pohodu na jevrejsko pleme Kajnuka, kad je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, zapovijedio opsadu njihovih tvrđava te ih je protjerao iz Medine.

Bilo je suđeno da Hamza pogine kao šehid druge godine po Hidžri, i to u drugoj bici za vjeru, u podnožju brda Uhud.

Ubijen je mučki, iz zasjede, a ne u borbi prsa u prsa. Kopljem ga je pogodio Abesinac Vahši, koji, govorilo se, nikad nije promašio cilj i kome je njegov vlasnik Džubejr b. Mut'im obećao slobodu ako ubije Hamzu.

Toga dana Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, zamolio je Allaha za Hamzu sedamdeset puta. Bio je tužan zbog njegove pogibije i zato što su nevjernici unakazili njegovo tijelo – rasporili su mu stomak, iščupali jetru i odsjekli mu nos i uši.

Tužan, Poslanik reče: "Smilovao ti se Allah, amidža! Nikad nisi zapostavljao rodbinu i nikad nisi propustio priliku učiniti dobro djelo!"

Zatim je zaprijetio da će osvetiti Hamzu i unakaziti sedamdeset mnogobožaca, poimenice ih nabrajajući. Ali, Allah je objavio ajete u kojima mu zabranjuje da to učini.

Hamza je pokopan na Uhudu zajedno sa svojim sestrićem Abdullahom b. Džahšom, čija se majka zvala Umejma b. Abdulmuttalib.

U narodu je i dan-danas ostalo pamćenje gdje je Hamzin mezar.

Hamza je zaslužio počast koju niko nikad neće zaslužiti: "Hamza je prvak svih šehida!", rekao je Resulullah nakon njegove smrti.

Allah bio zadovoljan s Hamzom, prvakom šehida! Amidža Allahovog Poslanika stao je na stranu islama u najtežim trenucima, hitao u borbu i žudio za pogibijom na Allahovu putu. Zanemario je ovosvjetska dobra radi dobrobiti islama, nije se obazirao na bogatstvo, ugled, porodicu... Islam je mnogo izgubio njegovom smrću.

Prvi musliman plemena Devs

Junaka ove priče Et-Tufejla Arapi su znali po plemenitim osobinama, volio je poeziju i cijenio učene.

Pleme Devs živjelo je u predjelu planinskog lanca Tihama, koji se proteže uporedo s obalom Crvenog mora. Taj predio je podaleko od

Mekke, pa vijest o Poslanikovom pozivanju u islam nije mogla brzo stići u Tihamu. Mekka je zbog Kabe bila otvoren grad i glavni tržni centar u Arabiji, pa su je posjećivale razne delegacije. Tako je i Et-Tufejl došao u Mekku radi nekih svojih poslova, pa je odlučio obaviti tavaf oko Kabe i zatražiti blagoslov od "bogova" koji su bili poredani oko nje.

Et-Tufejl je stigao u Mekku mirno, nije slutio šta će se sve tamo dogoditi. Pripovijeda da su ga mekanski prvaci lijepo primili, ugostili i dali mu smještaj kakav dolikuje prvaku Devsa, jer su plemena uvažavala prvake, a prvaci su poštivali jedni druge.

Rekli su mu: "U Mekki živi čovjek koji ometa našu trgovinu, razjedinjuje nas, omalovažava naše bogove, govori da su naši preci bili u velikoj zabludi i tvrdi da je vjerovjesnik."

Upozoravaju Et-Tufejla na Poslanika, pokazuju bojazan za njega, jer ga Muhammed može omađijati, pa će on izgubiti prava koja uživa u svom plemenu. Pretvarajući se da ga vole, kazali su Et-Tufejlu: "Uistinu se bojimo da Devs ne zadesi ono što je nas zadesilo. Zato s Muhammedom nipošto nemoj razgo-

varati, ne slušaj njegove riječi, on je čarobnjak!"

Tako je Et-Tufejl povjerovao da u Mekki živi čarobnjak. Moglo se i očekivati da će povjerovati prvacima Mekke, jer nije mogao ni pomisliti da ga Mekanci obmanjuju sladunjavim riječima.

Zbog toga je, strahujući za sebe od Muhammeda, odlučio: "U uši ću staviti pamuk. Lakše mi je trpjeti pamuk u ušima nego da, bez svoje volje, čujem Muhammedove riječi, pa da zbog njih zalutam", mada je ta njegova odluka bila pomalo smiješna.

I, ode Et-Tufejl načiniti tavaf oko Kabe i moliti se kipovima. Kad, tamo zatekne čovjeka koji ibadet obavlja skrušeno i ponizno. Pomisli: "Šta li on radi?! Mora da je to Muhammed, onaj na koga su me upozorili kurejšijski prvaci. Pobjeći ću da ne čujem njegove riječi!"

Pokušao je pobjeći od Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, ali se ispostavilo da mu se samo približavao, iako to nije htio. Osjetio je da ga nešto vuče Muhammedu, čija skrušenost pri obavljanju namaza ukazuje na neku

unutarnju snagu. Odmah je zaključio da Muhammedov izgled i ponašanje ne podsjećaju na čarobnjaka. Naprotiv, bio je smiren i iz njega je zračilo samopouzdanje.

Et-Tufejla je uhvatila panika: oboljet će ako čuje Muhammedove riječi sihra.

Ali, biva onako kako Allah hoće. On je, iz Svoje neizmjerne dobrote, dao da Et-Tufejl, iako s pamukom u ušima, čuje nekoliko ajeta koje je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, proučio u namazu. Podišla ga je jeza. Bilo je sve jasno: krenut će Pravim putem uprkos spletkama Kurejšija.

Et-Tufejl se osvijestio: "Kako sam mogao dopustiti prvacima Mekke da upravljaju mojim razumom?! Šta ja imam s njima?! Otkud da se slijepo povodim za drugima?! I ja sam prvak plemena, mogu razlikovati istinu od laži, nema potrebe da mi neko govori šta ću činiti i kako ću se ponašati..."

Zatim odluči: "Čut ću šta govori. Ja sam pronicljiv pjesnik, znam razlikovati između dobre i nazovipoezije. Čut ću Muhammedove riječi, kao što sam pažljivo saslušao riječi mekanskih prvaka. Ako mi Muhammed ponudi dobro,

prihvatit ću njegove riječi. Ako mi pak ponudi zlo, odbacit ću."

Et-Tufejl je nakon te odluke dugo posmatrao Resulullaha, pratio je sve njegove pokrete i mirovanje te zaključio da on ne pada ničice pred kipovima, niti se obraća njima.

Utom je Poslanik završio namaz i krenuo, a Et-Tufejl ga je krišom pratio. Kad je Božiji Poslanik ušao u kuću, pokucao mu je na vrata i pitao može li ući. Bili su to presudni trenuci koji su ovog čovjeka dijelili od imana i Pravog puta.

Sjeo je i ispričao Poslaniku šta su mu sve rekli prvaci Kurejša. Zatražio je da mu Vjerovjesnik kazuje o Kur'anu i o islamu. Poslanik mu je proučio dvije kratke sure: El-Ihlas i El-Felek, zbog kojih se Et-Tufejl preobrazio u drugog čovjeka. Izuzetno dobro je poznavao arapski jezik, pa je odmah znao da to što Muhammed uči nije ljudski govor. I znao je također da te riječi nisu ni sihr, već su istina. Naposlijetku je shvatio da su ga mekanski mnogobošci htjeli obmanuti svojim lažima.

U potpunosti se predao onome što je čuo. Nije bio iskvaren, a čuo je istinu i nije je poku-

šao odbaciti, niti iskriviti. Et-Tufejl je prihvatio islam.

Islam je bogatiji za još jednog velikana. Nije Et-Tufejl razmišljao o posljedicama, niti o negodovanju Devsa, plemena poznatog po hrabrosti, a bilo je sasvim izvjesno da će ga razriješiti funkcije poglavara, ometati njegovu trgovinu, ružno o njemu govoriti drugim plemenima... Ništa ga nije moglo odvratiti od islama, jer ga je prihvatio svojevoljno, bez ičije prisile.

Pogledajmo, samo dvije sure promijenile su Et-Tufejlov život u potpunosti! Hajdemo i mi proučiti te dvije sure i doživjeti promjenu koju je doživio Et-Tufejl!

Šta se dalje događalo? Et-Tufejl nije požurio nazad, u svoje pleme, gdje je bio ugledni vladar, već je neko vrijeme proveo u Mekki, u blizini Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem. Htio je uživati u njegovom društvu i zapamtiti što više kur'anskih sura.

Bio je odvažan čovjek, pa se odlučio na opasan poduhvat: vratit će se među svoje i ponuditi im da prihvate islam. Nadao se da će ih Allah, kao što je i njeg, uputiti na Pravi put. I to je bio veliki dokaz njegove iskrenosti. Iako

mu je bilo neizmjerno stalo do toga da bude sa Resulullahom, dao je prednost povratku kako bi svoje suplemenike izbavio iz nevjerstva.

Et-Tufejl zatraži dopuštenje od Poslanika da ide i on mu dopusti, moleći Allaha: "Bože, daj Et-Tufejlu neki znak!"

O tome Et-Tufejl, radijallahu anhu, pripovijeda: "Krenuo sam kući, a između mojih očiju pojavila se blještava svjetlost. Zamolio sam Allaha da svjetlost premjesti na drugo mjesto, jer će Devs pomisliti da je to kazna što sam napustio njihovu vjeru. I, svjetlost se premjesti na vrh mog biča."

Stigavši kući, ponudio je svom ocu, oronulom starcu, i supruzi da prime islam. Oni su odmah postali muslimani. Zatim je pozvao i ostale saplemenike. Oni su ustuknuli, osim Ebu Hurejre, koji je prihvatio Et-Tufejlov poziv.

Pozivao je u islam bez odmora. To što je ponio iz Mekke može spasiti njegovo pleme, izbaviti ga iz nevjerstva, spasiti od džehennemske vatre, iz mraka neznaboštva...

I pored velikih napora koje je Et-Tufejl ulagao, pleme Devs nije prihvatilo islam. To ga

je nagnalo da otputuje u Mekku s Ebu Hurejrom, nadajući se da će im Poslanik ukazati na rješenje.

Kad je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, čuo šta se dogodilo, podigao je ruke prema nebu i zamolio: "Allahu, uputi Devs! Allahu, uputi Devs! Allahu, uputi Devs!"

Et-Tufejl, radijallahu anhu, odmah se vratio u Tihamu, uvjeren da je Poslanikova dova primljena i da će sad uspjeti. I, zaista, u vrlo kratkom periodu većina njegovih sunarodnika prihvatila je islam, a tome se Resulullah izuzetno obradovao.

Poslije Bitke na Hendeku, Et-Tufejl je iz Tihame doveo mnogo mladića koji su zamolili: "Božiji Poslaniče, daj da budemo na desnom krilu tvoje vojske i dopusti da naš ratni poklič bude: 'Pobjeda!'"

Otada se Et-Tufejl borio u redovima muslimanske vojske, uživao u društvu s Vjerovjesnikom, ne mareći za položajem i ugledom koje je izgubio u Devsu.

Ostalo je da se pripovijeda o njegovom junaštvu i pronicljivosti. Zamolio je Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da ga pošalje kao

zapovjednika grupe vojnika koja treba uništiti kip Zulkeffejna, koji su štitili oni pripadnici plemena Devs koji su se držali svoje stare vjere.

Et-Tufejl povede vojsku i odluči spaliti kip. Kad su nevjernici vidjeli moć i zanos Et-Tufejlove grupe, nisu im se suprotstavili, a i nadali su se da će se kip, njihov bog, sâm odbraniti. Kad su ga muslimani spalili i pripadnici plemena Devs vidjeli da im se ništa nije dogodilo, a očekivali su da će ih snaći veliko zlo s neba – svi su prihvatili islam.

Et-Tufejl se tome silno obradovao, posebno ga je radovalo što su postali muslimani svojom voljom, jer ih je volio, bili su njegovi. Et-Tufejlova misija je uspjela jer je on najbolje poznavao svoj narod, pa je mudro postupio za njihovu dobrobit.

Za vrijeme vladavine Ebu Bekra, radijallahu anhu, Et-Tufejl je bio među prvima koji su se borili protiv lažova Musejleme u Jemami, a to je mjesto nadomak Bahrejna. Tamo je i poginuo.

Njegova pogibija na Allahovom putu ne izaziva čuđenje, jer je on, otkako je prihvatio islam, nastojao dosegnuti najvišu vrijednost

u islamu, pa ga je Allah počastio i izabrao za šehida.

Ponos plemena Šejban

El-Musenna b. Harisa rodio se i stasao u plemenu Šejban u Jemami. Bio je izuzetno hrabar i pronicljiv. Pripovijedalo se o njegovim sposobnostima kao komandanta. Bio je vrlo skroman, nije sebi dopustio da se razlikuje od ostalih vojnika.

El-Musenna je prihvatio islam kad je bio mlad. U povijesti islama zapisano je da je devete godine po Hidžri došao u Medinu sa izaslanstvom svog plemena, pa su svi prihvatili islam dobrovoljno, iz uvjerenja u njegovu istinitost.

Svoj ratnički život započeo je za vrijeme vladavine halife Ebu Bekra, radijallahu anhu. Iako se ne spominje kao istaknuti vojskovođa, El-Musenna je doprinio islamu i muslimanima koliko i druge vojskovođe. To je i potvrdio svojom pogibijom za islam u bici El-Džisr.

Za vrijeme halife Ebu Bekra borio se protiv Perzijanaca i protiv otpadnika od islama.

U borbi protiv otpadnika nastupio je pod komandom El-Alaa b. el-Hadremija, koga je lično halifa imenovao za komandanta.

El-Musenna se nije zadovoljio gušenjem pobune otpadnika od islama, već se borio protiv svih otpadničkih jedinica duž obale mora te je, hrabro napredujući, prešao granicu Perzije.

El-Musenna je imao dva brata. Stariji se zvao El-Mu'anna, a mlađi Mesud. Prvi je bio zapovjednik konjice, a drugi zapovjednik pješadije. (Mesud će kasnije preseliti kao šehid.)

El-Musennaova žena Selma b. Hafsa također je među prvima prihvatila islam. Zapamćeno je da je bila s njim u delegaciji koja je posjetila Medinu, a poznato je da je sudjelovala u svim bitkama koje je vodio njen muž u bila mu vjerni pratilac sve do njegove pogibije. I poslije njegove pogibije borila se za islam, sve dok Perzijanci nisu prihvatili islam. (Sa'd b. Ebu Vekkas, radijallahu anhu, imao je čast da bude uzrok da cijeli jedan narod prihvati islam, a pripala mu je i čast da se oženi Selmom, bivšom El-Musenninom ženom.)

Pa ipak, dugo je Selma spominjala podvige i junaštva svog bivšeg muža. Naprimjer, kad su

Perzijanci silovito udarili na muslimane u Bici na Kadisiji, ona je iz sveg glasa povikala: "Gdje si, El-Musenna! Eh, da si danas ovdje, pa da predvodiš konjicu!"

Nije nimalo čudno što je spominjala njegove podvige jer su oni bili brojni. Tako se pripovijeda da je El-Musenna donogu potukao pleme Taglib u blizini Eufrata.

Vojska kojom je komandovao El-Musenna imala je u njemu divan primjer i veliki podstrek. Divili su se njegovoj hrabrosti, vjeri u pobjedu i žudnji za pogibijom na Allahovom putu. El-Musenna je svojim glasom poput groma budio kod svojih vojnika iskrenu ljubav prema islamu i spremnost na žrtvu.

Nimalo nije tugovao za svojim bratom Mesudom, šehidom na Allahovom putu, jer je znao da su šehidi u Džennetu. Ipak, vojnici su se pobojali da će to na njega djelovati nepovoljno. Ali, El-Musenna ih je preduhitrio: "Ne brinite se za mene! Mesudova smrt neće me pokolebati! Znajte da tako okončavaju najbolji među nama!"

Kad su muslimani posustali i kad je želja za borbom jenjala, idući od Bagdada prema En-

baru, on im je uputio divan savjet: "Neprijatelj još ne zna da ćemo ga napasti, a da zna, pobjegao bi. Ako dođe do borbe, znajte da se protiv njih borite radi nagrade na ahiretu i radi pobjede. Zato vjerujte u Allahovu pomoć i budite optimisti, jer vam je Allah na brojnim poprištima pomagao kad je neprijatelj bio znatno brojniji i opremljeniji!"

El-Musenna, radijallahu anhu, obraćao se halifi kad se radilo o važnim pitanjima. Nimalo se ne bojeći tadašnje najveće sile na svijetu, uvjerio ga je da mora osvojiti Perziju, čak je izvršio sve pripreme za osvajanje tih krajeva.

Halifa je poslušao El-Musennu. Poslao je vojsku – kojom će komandovati Halid b. el-Velid – a njega, El-Musennu, ovlastio da zapovijeda vojskom dok Halid tamo ne stigne.

Poslije pobjede u Babilonu, El-Musenna se vratio u Medinu i tražio od halife pojačanje u ljudstvu i tehnici. Silno bolestan, halifa Ebu Bekr naredio je Omeru da sakupi borce i pošalje ih u Irak. Upozorio je Omera da ne smije dopustiti da ga od tog zadatka odvrati to ako on, Ebu Bekr, umre.

Kaže se da je Ebu Bekr potkraj života izra-

dio plan o osvajanju Iraka i da se povodio za planom koji mu je izložio El-Musenna.

Kasnije se pripovijedalo da su Perzijanci u Babilonu imali ogromnog slona, upotrebljavali ga u napadu i tako prepadali muslimane. Hrabar i preko mjere odvažan, El-Musenna je odlučio napasti slona, premda je to bilo izuzetno opasno. Lukavo i promišljeno, ubio je slona i time muslimane oslobodio straha.

Budući da se borba u Iraku nastavila, drugi pravedni halifa Omer, radijallahu anhu, morao je tamo poslati pojačanje. Uslijedila je presudna bitka. Trpeći uzastopne poraze, Perzijanci su odlučili konačno se obračunati s muslimanima, pa je El-Musenna pobijedio sa svojim strpljivim vojnicima.

Ashab El-Musenna preselio je kao šehid u bici za El-Džisr. Naime, muslimani su bili bezmalo poraženi, ali je vojskovođa El-Musenna mudro postupio kad je povukao muslimansku vojsku pred najezdom znatno brojnijeg neprijatelja. Iako je bio teško ranjen, El-Musenna je izvojevao pobjedu i zatim nemilosrdno gonio neprijatelje.

Rane od uboda koplja, koje je probilo oklop

i ubolo ga u slabinu, mučile su El-Musennu poslije bitke. Dobio je groznicu usljed infekcije rane. Ljekari su kazali da mu ne mogu pomoći. Odredio je nekog čovjeka za zapovjednika i, vjerujući u povoljan razvoj borbe, napustio poprište bitke. Vratio se u svoje pleme da bi kod kuće dočekao smrt na Allahovu putu o kojoj je cijelog života sanjao.

Prihvativši islam, El-Musenna se odrekao svih ovosvjetskih uživanja, borio se za islam i žudio da pogine kao šehid, pa je dragi Allah ispunio tu njegovu želju. Umro je nepoznat, jer nije želio da ga narod spominje. Neka mu Allah podari Džennet!

Ahmedovi i Selmini doživljaji

Pouka

Iziđe Ahmed u bašču i vidje mrave kako pažljivo sakupljaju hranu. Dugo je razmišljao o mravima koji su prevaljivali veliku udaljenost radi hrane i slamki za svoj mravinjak.

Vidio je također i to da mrav, kad nađe nešto što ne može sam ponijeti, traži pomoć od drugih mrava. Kad ih se sakupi dovoljan broj, odnesu hranu u skladište, na sigurno mjesto.

To njihovo međusobno potpomaganje zadivilo je Ahmeda.

Njegovu pažnju privuklo je i nastojanje mrava da iskoriste vrijeme. Čak se i postidio. Ta, on često traći vrijeme i ponekad se sukobi sa svojim prijateljima iz razreda umjesto da se međusobno paze i pomažu, kao što to čine mravi. Začudo, mravi su gotovo nevidljive životinjice i nemaju razum, ali su složni, a on i njegovi prijatelji nisu. Vratio se kući naučivši važnu lekciju o međusobnom pomaganju i zajedničkom djelovanju. Shvatio je i to da mravi koje je posmatrao pokazuju da su, iako su izuzetno malehne i nerazumne životinje, pametniji od njega.

I, odluči Ahmed praktično primijeniti naučenu lekciju.

Nova školska godina

Roditelji su se vratili kući s godišnjeg odmora i počeli pripremati djecu za novu školsku godinu.

Čini se da se Selma zaokupila pripremanjem knjiga, teka i školskog pribora. Međutim, Ahmed se još uvijek sjećao dana provedenih kod djeda i nene na selu te doživljaja u Mekki i Medini.

I Selma se ponekad sjeti tih lijepih trenutaka, ali se zaokupila ponavljanjem gradiva iz prošle školske godine kako bi mogla na nastavi sudjelovati u ponavljanju naučenog, pa će tako, znala je, školovanje lahko nastaviti kao ozbiljna učenica.

Ahmeda to nije brinulo. Smatrao je da nema potrebe ponavljati jednom obrađeno gradivo. A Selma je čak čuvala i sve stare udžbenike na posebnoj polici. Sakupila je tako mnogo lijepih knjiga i pripovijetki, vodila je veliku brigu o njihovoj čistoći. To je smatrala svojom dužnošću.

Selmi su roditelji davali veliku podršku u tome. Zato su joj kupili mnogo knjiga u zemljama koje su obišli na godišnjem odmoru.

Za razliku od Selme, Ahmeda je zanimala igra, pa su njemu roditelji kupili razne igračke.

"Igračke se lahko pokvare, a brzo dosade! Knjige ne mogu dosaditi", reče Selma Ahmedu.

"Onda se ti bavi knjigama", uzvrati on.

"I hoću! Bolje mi je čitati knjige nego s tobom traćiti vrijeme", reče šaljivo Selma.

Ahmed skoči i dohvati neku novu igračku s kojom je htio pogoditi Selmu, ali se ona izmače i opet kroz smijeh reče:

"E, baš mnogo cijeniš svoje igračke kad ih bacaš! Ja knjigu nikad ne bih bacila."

Ahmed ostavi igračku na sto i zamisli se te zaključi da je Selma u pravu: igračke ne zavrjeđuju pažnju koju im on pridaje.

Automobil

Stade Ahmed pored prozora da gleda automobile koji jure velikom brzinom.

"Kako je teško upravljati automobilom! Zašto vozači ne paze na pješake?", reče Ahmed.

“Bolje bi bilo da pitaš zašto mnogi pješaci krše saobraćajne propise”, primijeti Selma.

“Na šta misliš?”

“Ne poštuju crveno svjetlo na semaforu, neki ne obraćaju pažnju ima li na ulici automobila, a neki, opet, uopće ne znaju gdje počinje cesta, a gdje je trotoar.”

“A ja sam vidio da neki vozači automobile parkiraju na trotoaru”, reče Ahmed.

“To je kršenje propisa. Time se ljudi dovode u opasnost”, objasni otac.

“Mene bi bilo strah upravljati automobilom. To je opasno...”, kolebajući se i pomalo stidljivo reče Ahmed.

“Kad automobilom upravljamo pažljivo, ne prekoračujući dozvoljenu brzinu i slijedeći ostale saobraćajne upute, štitimo sebe i druge ljude od opasnosti”, kaza otac.

“I pored mjera predostrožnosti događaju se nesreće...”, ustvrdi Ahmed.

“Ako vozač poduzme sve mjere opreza, nije kriv za nesreću koja se dogodi. A čovjek se uvijek mora uzdati da će ga Allah čuvati”, nadoveza se majka na očevo objašnjenje.

“Pogledaj, majko, kako brzo voze ovi vozači,

kao da su poludjeli! Ja nikad neću upravljati automobilom", plašljivo reče Ahmed.

U kući se zaori smijeh.

"Ja ću kupiti auto kad odrastem. Ja nisam strašljiva poput Ahmeda", zaključi Selma i sakri se iza majke.

"Nisam ni ja kukavica! Hodi, pogledaj kako voze oni ljudi", pokuša se Ahmed izvući iz neprilike.

I opet smijeh u kući.

Kurban-bajram

Ahmed se priprema za doček Kurban-bajrama i radostan je. Otac je obećao kupiti ovna koga će zaklati, jer je klanje kurbana Poslanikova praksa.

"Zaista su predivni ovi dani u kojima se hadžije raznih nacionalnosti sakupljaju na Arefatu i slave i veličaju Allaha složno kao jedan čovjek", reče Selma.

"Selma, jedinstvo je odlika našeg ummeta. Što smo jedinstveniji, to smo jači i lakše ćemo svim narodima ponuditi dobro. A znajte da se hadž treba obaviti u ime Allaha! Prema tome,

neće zaslužiti nagradu ko hadž obavi radi ličnog ponosa ili radi toga da se o njemu pripovijeda", kaza otac.

"Ne razumijem te, oče", reče Ahmed.

"Sinko, Poslanik je rekao da će Allah oprostiti grijehe onom čovjeku koji obavi hadž iskreno, u Njegovo ime, a ne zato da bi se mogao ponositi titulom hadžije, niti zato da komšije o njemu imaju lijepo mišljenje", objasni otac.

"Istinu je rekao Božiji Poslanik", potvrdi majka. "Ima ljudi koji se poslije hadža ponašaju onako kako su se ponašali i prije hadža: grubi su prema drugima, ne daju im ono što im pripada, ne strahuju od Allahove kazne... To su ljudi koji se ne ponašaju u skladu s hadžom koji su obavili."

"A ima i onih ljudi koji nemaju mogućnosti obaviti hadž", primijeti Selma, "a čeznu za Kabom i Poslanikovom džamijom, žive u nadi da će jednog dana posjetiti sveta mjesta."

"Zahvalimo se Allahu na tome što nam je omogućio da smo mogli obaviti hadž i umru već nekoliko puta!", podsjeti otac porodicu. "Kad odrastete, obavit ćete hadž u skladu sa

svim šerijatskim propisima. I još nešto", dosjeti se otac, "zahvalimo se Allahu što nam je pružio mogućnosti da zakoljemo kurban! Možda ćemo zaslužiti da nam Plemeniti Allah zbog klanja kurbana oprosti grijehe."

"Šta mislite o tome da ja zakoljem kurban kako bih zaslužio sevape?", upita Ahmed.

Svi se nasmijaše, a majka šaljivo upita:

"Bi li ti smio zaklati kokoš, Ahmede?!"

Pokvareni slatkiši

Selma se iz škole vratila ljuta.

"Ovo se više ne može trpjeti!", reče više za sebe nego da je ko čuje.

"Šta se dogodilo?", upita majka.

"Kupila sam pokvarene slatkiše."

"Jesi li ih vratila prodavaču?"

"Jesam, ali nije to uvažio. Još je zagalamio na mene."

"Gdje je njegov dućan?"

"Slatkiše sam kupila od pokretnog prodavača."

"A ko je čuo da se slatkiši kupuju na ulici?!", reče Ahmed, grohotom se smijući.

"Zar i Selma da napravi takvu grešku?!", kaza zamišljeno majka.

"Mislila sam da je prodavač pošten", kaza Selma na majčin prijekor.

"Zar te već nisam upozorila da ne kupuješ slatkiše od pokretnih prodavača?", ukori je majka.

"Jesi, ja se toga dobro sjećam", umiješa se Ahmed.

"Ti nemaš pravo govoriti! I ti to radiš, i to češće nego ja", obrati se Selma Ahmedu.

"Ljutite me time što činite", upozori ih majka.

"Ja više nikad neću kupiti slatkiše od pokretnog prodavača", obeća Selma.

"Neću ni ja", dodade Ahmed.

"Nadam se da neću... potrošila sam sav novac", kaza Selma tužno.

"Želim da i Ahmed stekne to iskustvo i da izvuče pouku", uporna je majka.

"Naučio sam, naučio sam...", stade Ahmed ponavljati.

"Draga djeco, moramo se učiti na svojim greškama. Naš dragi Poslanik kaže da vjernik ne smije dopustiti da ga iz iste rupe zmija dva puta ujede."

"Moja prijateljica Alma govorila mi je da ne kupujem od pokretnih prodavača, jer se njihovi slatkiši brzo pokvare, i da provjerim je li istekao rok trajanja", priznade Selma.

"Ja to uvijek radim", reče Ahmed slavodobitno.

"Sigurno?!", kroz smijeh upita majka.

"Više neću biti nepromišljena kad se radi o kupovini slatkiša. Zdravlje je važnije od bilo koje ukusne hrane zbog koje se mogu razboljeti", zaključi Selma.

"Sačuvao vas Allah od svakog zla!", uskliknu majka veselo i zagrli svoju djecu.

Još jedna prilika

Ahmed gleda televiziju, dok Selma pegla svoju odjeću.

"Ovogodišnji TV-program mogao bi biti zanimljiv", reče Ahmed. "Mislim da će biti mnogo zanimljivih filmova i serija."

"Brzo će ti sve dosaditi, jer si svaki taj film već gledao", reče Selma.

"Nema veze. Možda će se ipak emitirati fil-

movi koje nisam gledao. A bitnije od svega je da je završeno prvo polugodište."

Majka ulazi u sobu i čuje posljednje Ahmedove riječi, pa reče:

"O, kako sladunjavo govoriš, Ahmede! Da te neko čuje, pomislio bi da si imao negativnih ocjena, a odličan si."

"Odličan jesam, ali ne svojom voljom. Čovjek se ne osjeća lijepo kad ne može dopustiti da njegovi prijatelji ostvare bolji uspjeh od njega. A, istini za volju, ne želim ni da Selma bude bolja učenica od mene", reče Ahmed nevoljno.

"Ja nisam poput tebe, ja volim učenje", upade Selma.

"Odličan sam, to je najvažnije", zaključi Ahmed.

"Zaboravljaš da si zapostavio neke predmete zbog sportskih TV-kanala!", podsjeti ga sestra.

"To je bilo i prošlo! Opet sam odličan!", uzvrati Ahmed.

"Sinko, prvo uradi domaću zadaću, pa tek onda gledaj televiziju", kaza majka.

"Sačekat ćemo kraj školske godine", opet će

Selma zajedljivo, “pa ćemo vidjeti ko će proći s odličnim uspjehom.”

“Ja ću proći s odličnim uspjehom!”, povika Ahmed.

Izvini, oče

Bliži se kraj školske godine. Ahmed je zaokupljen učenjem. Nema vremena čak ni za razgovor. Budući da nije ponavljao gradivo, sad nastoji savladati sve lekcije.

Selma pomaže majci u kućnim poslovima, gleda televiziju, čita poučne priče i primjećuje zabrinutost na Ahmedu.

“Braco, nisi učio gotovo cijelu godinu dana, a sad nastojiš sve nadoknaditi kako ne bi imao negativnih ocjena. Jesam li u pravu?”, reče Selma.

“Ostavi me na miru”, srdito uzvrati Ahmed. “Zar ne vidiš da učim, nemam vremena za prazan razgovor.”

Selma se poče smijati na te Ahmedove riječi i izazva njegov bijes.

Majka je upozori da prekine s time.

“Za razliku od Ahmeda, ja sam učila redovno i sad se mogu mirno igrati”, pohvali se Selma.

"Znamo mi to, Selma. Međutim, pomozimo sada Ahmedu, pogotovo što nastoji popraviti svoju grešku", kaza otac.

Ahmed požuri s obećanjem:

"Bit ću među najboljima, dajem riječ! Izvini, oče, što je ovako ispalo!"

Selma se nasmija i ponosno povika:

"Ja ću sigurno biti najbolja! Ahmed veli da će biti među prvima, ali ja ću biti najbolja!"

"Dovoljno mi je što ću i ove godine biti odličan učenik, a tebi prepuštam prvo mjesto", pomirljivo će Ahmed.

To njegovo objašnjenje izazva Selmi grohotan smijeh i priliku da se iskaže:

"Jadnik, pokušava svoju srdžbu i neuspjeh prikriti takvim objašnjenjima! Odoh ja na spavanje. Učila sam kad je trebalo učiti, pa sad mogu spavati. A ti i ovu noć uči", reče Selma.

Kivan, Ahmed skoči i sustiže Selmu te iz sveg glasa povika:

"Dođi, pokazat ću ti ko je jači!"

Roditelji se nasmijaše. Otac upozori Ahmeda da se tako ne rješavaju problemi.

"Sada želimo vidjeti tvoje umne sposobnosti, a kasnije ćemo vidjeti tvoju tjelesnu snagu", zaključi majka.

Poučne priče

Poslije ramazana

Mirza i Fatima su radosni jer su ispostili mjesec ramazan i proveli bajramske dane u veselju i obilju.

Fatima je pomagala majci i razgovarala s njome, pa najednom reče:

“Voljela bih da ramazanu nikad ne dođe kraj!”

“To je lijep osjećaj. A zašto bi to voljela?”, iznenadi se majka.

“Zato što ljudi odlaze u džamije, pomažu onima kojima je potrebno i međusobno se posjećuju.”

“Fatima, mi se možemo uvijek ponašati kao u ramazanu.”

“Kako ćemo to postići, majko?”

“Čineći sve što smo činili u ramazanu, iako ne postimo.”

“To je divno!”

“Evo, ja ću redovno obavljati namaz i učit ću časni Kur’an”, javi se Ajdin.

“A zajedno ćemo pomagati siromašnima, jetimima, posjećivati rodbinu...”, nadoveza se majka.

Najljepši dar

Jasmina je uvijek sretna i nasmijana, živi kao kraljica.

Jednog sunčanog dana vidjela je s prozora svoje sobe slatku djevojčicu koja na leđima nosi veliku torbu.

Upitala ju je:

"Djevojčice, kuda si ponijela tu tešku torbu?"

"Baš ne znaš?! Odoh u školu."

Jasmina otrča majci i upita je:

"Šta je to škola, majko? Tu riječ dosad nisam čula."

"Škola je mjesto", objasni joj majka, "na kojem djeca uče, igraju se i zabavljaju."

"A zašto ja ne idem u školu kao djevojčica koja maloprije prođe ulicom?", začuđena, upita Jasmina.

"Ti si još malehna. Sljedeće godine, ako Bog da, poći ćeš u prvi razred", odgovori majka.

Jasmina je časak razmišljala, pa rekla:

"Majko, nađi mi olovku i papir, želim naučiti slova."

Jasmina se odluči zahvaliti onoj djevojčici te

stade kraj prozora čekajući da se ona vrati iz škole.

Kad se djevojčica vratila iz škole, Jasmina joj se pohvali:

"I ja sam učenica...", pa joj ispriča šta je odlučila.

Tome se djevojčica silno obradova i darova joj najljepšu olovku koju je imala, zatim otrča kući da obavijesti majku o svojoj novoj prijateljici Jasmini.

U vrtu

Alma se igrala u vrtu i neumorno preskakala travke. Odjednom zapazi bijele, crvene i plave ruže. Začudi se.

Kući se vratila zadovoljna svojim novim otkrićem i obratila se ocu:

"Vidjela sam ruže razigranih boja!"

"Zar se tome čudiš?", upita otac.

"Oče, čudim se tome da pčele i leptiri razlikuju ruže na koje slijeću da bi se hranili. Vidjela sam savijene grane, koje, čini mi se, kao da obavljaju namaz. I vidjela sam izuzetno visoke palme..."

"I, šta si kazala kad si sve to vidjela?"

"Kazala sam: 'Neka je slavljen i uzvišen Allah, Stvoritelj najljepši!'", odgovori Alma.

Djetinjstvo je najljepše

Suada i njene prijateljice sastale su se u obdaništu i povele razgovor o najljepšim stvarima u životu.

"Meni se dopada to što postoji mnogo raznih igračaka", reče Merima.

"Ne, to mene ne privlači. Meni se dopadaju kaside i recitacije", kaza Ajna.

"A ja volim raznorazne boje i crteže", rekla je Aiša.

"Sve je to lijepo i važno, ali ja volim učenje", ustvrdi Sadžida.

"Meni se najviše dopadaju izleti jer opuštaju i korisni su", kaza Danija.

Zatim one uglas upitaše Suadu:

"A šta je tebi najdraže?"

"Vi ste mi najdraže! I voljela bih cijeli život provesti s vama u obdaništu", odgovori ona.

Suadine prijateljice se nasmijaše i rekoše:

"Ako to želiš, morat ćeš zasvagda ostati dijete, a to je nemoguće."

"Mogu, ostat ću dijete", kaza ona.

One joj se uglas nasmijaše, a ona sjetno reče:

"Želim uvijek biti dijete. I ne recite da je to nemoguće..."

Brat i sestra

Naš prijatelj Enes voli čitanje knjiga, pa se obratio svojoj sestri Amini:

"Sestro, dođi da čitamo pripovijetke!"

Ali, Amina je još malehna, voli se igrati, smatra da je njoj čitanje teško. Enes uporno moli, pa Amina pobjegne majci. Njen brat gleda za njom srdito, a ona mu se smije. Majka je štiti, a Enes se čudi.

Navečer, Enes opet moli sestru Aminu da zajedno čitaju knjigu s lijepim pripovijetkama. Sad Amina pristaje slušati lijepe priče, drago joj je zbog toga, blista od sreće.

O kako je lijepo biti dijete! Djetinjstvo je lijepo kao pitka voda, kao žubor potoka u tihoj noći.

Vozačka dozvola

Neki čovjek je imao magarca na kome je prenosio prtljag i tako živio. Ali, napredak je donio nova prijevozna sredstva, pa vlasnik magarca više nije imao posla. Dugo vremena provodio je sjedeći i čekajući da se pojavi neko kome treba njegova usluga. Uzalud, niko se nije pojavio ali, čovjek se nije pomirio da će zbog napretka izgubiti posao.

Na kuću je postavio nezgrapan oglas: "Magarac prevozi robu i teški prtljag!"

Narod ga je uveliko ismijavao zbog toga njegovog oglasa i niko nije tražio njegovu uslugu.

Vlasnik magarca dugo je sjedio i razmišljao o tome kako svijet na kamionima prevozi robu i tugovao je za minulim, sretnim danima.

Naposlijetku je shvatio da je prošlo vrijeme kad se roba prevozila na magarcu i drugim tovarnim životinjama te odluči položiti vozački ispit kako bi mogao upravljati kamionom. Zato se stoga upisao u auto-školu.

A oni koji su pročitali onaj njegov nezgrapni

oglas počeli su se smijati i pitati se hoće li "magarac" umjeti upravljati kamionom.

Užitak je u...

"Majko", reče kćerka razdragano, "koji je dio priče najljepši?"

"Sva je priča lijepa."

"Meni se neke priče ne sviđaju."

"Onda to nisu priče."

"A ponekad mi je, majko, dosadno čitati."

"To je zato što nisi stekla naviku za čitanjem."

"Zapravo, volim čitati priče, ali mi neke djeluju jednolično."

"Čitanje je užitak onome ko voli čitati."

"A kako ću zavoljeti čitanje?"

"Odnosi se iskreno prema knjizi!"

"Je li zamislivo da se knjiga može zavoljeti? Knjiga nije živo biće."

"U pravu si, knjiga nije živo biće, ali jest najbolji prijatelj. Onaj ko zavoli knjigu bit će odličan učenik, a onaj ko ne podnosi knjigu bit će neznalica."

"Ja želim biti odlična učenica!"

"Drago mi je što to želiš", obradova se majka.

Nije mi sasvim jasno

"Gdje prestaje more, a počinje kopno?", upitala je Lejla svog oca.

"Kod druge obale, a ona je daleko", odgovori otac.

"Ne vidim drugu obalu, pa ipak..."

"Pogledaj onu lađu! Vidiš li kako postupno nestaje iza horizonta?"

"Vidim, ali mi nije jasno zašto je to tako."

"Nestaje postupno, jer je naša planeta okruglog oblika."

"To je začudno. Kad posmatram more, čini mi se da je ravno."

"Nije sve onakvo kakvim ga mi vidimo."

"To znači da bih došla na isto ovo mjesto kad bih krenula oko Zemlje!", u čudu će Lejla.

"Da, tako je. To je pokazatelj Allahove moći", reče otac.

"Neka je slavljen Allah!", kaza na to Lejla.

Zlatni sat

Otac se vratio s posla i Aida mu reče:

"Oče, kupi mi zlatni sat!"

“Želiš da ti kupim zlatni sat?!”, priupita otac.

“Da. Naša učiteljica kaže da je vrijeme vrednije od zlata.”

“Ti zaslužuješ upravo zlatni sat jer nastojiš iskoristiti svoje vrijeme”, kaza majka.

“Dakle, dogovor je već pao..., pa... Može, eto, pristajem da ti kupim ono što tražiš”, obradova je otac.

“Odmah, oče!”, nestrpljiva je Aida.

“Slažem se. Kupit ću ti pozlaćeni sat.”

“Šta znači riječ ‘pozlaćen’?”, znatiželjno upita ona.

“Riječ ‘pozlaćen’ znači obložen zlatom”, odgovori otac.

“I meni takoder...”, reče nenadano majka.

“Mislim da te nisam razumio!”, reče on.

“Želim da i meni kupiš pozlaćeni sat.”

“Ti si zaslužila da ti kupim najskuplji sat na svijetu”, reče on.

“Onda pođimo u kupovinu prije nego što se predomisliš”, zaključi majka šaljivo.

Čestita porodica

Porodica se okupila na iftaru prvog dana bla-

goslovljenog mjeseca ramazana. Otac prouči dovu:

"Bože, postio sam u Tvoje ime i iftarim se onim što si nam Ti dao! Nestala je žeđ, napojile se žile, a nagrada je, ako Bog da, osigurana!"

I ostali članovi porodice izgovoriše dovu.

Za iftar su bile hurme, kiselo mlijeko i riža s mesom, a poslije iftara pili su vodu.

"Gdje ćeš klanjati teravih-namaz, oče?", upita mala Emina.

"U centralnoj džamiji", odgovori otac.

"Mogu li poći s tobom? Nisam više malehan", upita Muhammed.

"Naravno, možeš poći sa mnom. Bit će nam lijepo", obradova ga otac.

"Ramazan je zaista divan mjesec. U njemu se ljudi zbliže i više se vole", primjećuje Jasmin.

"Voljela bih da se ljudi uvijek paze kao što se paze u ramazanu", kaza majka.

"Ima ljudi koji poste u ramazanu, ali noći provode u besposlicama, redovno gledaju beskorisne serije koje se u ramazanu prikazuju znatno više nego u drugim mjesecima", primijeti otac.

“To je baš čudno. Umjesto da iskoriste priliku i čine dobra djela, ljudi se bave besposlicama i nastoje uživati u raznim vrstama hrane”, potvrdi majka.

“Imaš pravo, majko. Bojeći se da ne učinim sličnu grešku, odlučio sam u ramazanu ponoviti sure koje znam napamet, a i naučiti nove odlomke iz časnog Kur’ana”, rekao je Enes.

“Ja ću posjećivati džamiju svaki dan i bit ću u itikafu u posljednjoj trećini ramazana, ako Bog da”, obeća Jasmin.

“A ja neću gubiti vrijeme gledajući televiziju, nisam više dijete”, ponosno će Muhammed.

“Hvala Allahu, Koji me počastio čestitom porodicom!”, zahvali se majka.

“A šta ćeš ti, Emina, raditi u ramazanu?”, upita otac.

“Pomagat ću majci u poslovima kako biste vi imali vremena i snage izvršiti sve što ste odlučili. Klanjat ću s majkom teravih-namaz, učit ćemo dove i čitati Kur’an”, odgovori Emina.

“Ni vaš djed, allahrahmetile, nije gubio vrijeme. Noću je malo spavao, pa bi se nastojao danju odmarati”, pohvali se otac.

"Neki moji prijatelji sve noći ramazana, pa i Lejletul-kadr, provedu u besposlici", požali se Jasmin.

"Gube vrijeme čak i u ramazanu, a izgubljeno vrijeme teško se nadoknadi!", začudi se Enes.

"Allah vas blagoslovio, djeco moja! Trebamo poći u džamiju, pa smjesta pomozimo majci pospremiti sofru kako bi i ona i mala Emina s nama pošle u džamiju", predloži otac.

I, tako u džamiju pođe čestita porodica u čijoj se kući nisu govorile ružne riječi, već se u njoj čulo učenje dove i učenje Časnog Kur'-ana.

Jadno more

Pođe Belkisa s majkom na morsku plažu da se razonodi. Tamo primijeti da neki ljudi bacaju smeće u vodu.

"Majko, pogledaj, oni ljudi bacaju smeće u more!", začuđena, povika Belkisa.

"To je sramota."

"Prljaju more, jer smeće ne može potonuti, i ubijaju na taj način ribe", tužno će Belkisa.

"Plaža je postala prava deponija smeća. Zar oni ne znaju da dovode u opasnost i okolinu u kojoj žive?!"

"Znaju, ali ne vode računa o tome. Zaboravljaju da moraju voditi računa o čistoći gdje god bili", potvrdi majka.

"Zar se tako ponašaju kod kuće?!", srdito će Belkisa. "Trebalo bi ih kazniti zbog nepristojnog ponašanja."

"Također bi trebalo kazniti sve koji bacaju smeće na javnim mjestima."

Majka ugleda nekoliko komunalaca i reče:

"Pogledaj, Belkisa, oni ljudi se zalažu i vode računa o čistoći okoline! Svaka im čast! Da ne vode računa o okolini, od smeća se ne bi moglo doći na plažu."

Sađenje cvijeća

Esma je povodom praznika pošla s majkom na tržnicu. Tu su vidjele mnogo radosnih ljudi. Majka izrazi nadu da će ova godina biti uspješna i blagoslovljena.

Esma primijeti djecu kako kredama u boji šaraju po asfaltu.

“Bolje bi bilo da se lijepo odnose prema zajedničkoj imovini!”, reče ljutito.

“U pravu si. Ono je pogrešan način iskazivanja radosti”, potvrdi majka.

“Za razliku od njih, ja ću ispred naše kuće posaditi cvijeće.”

“Bravo, odlična ideja! Pomoći ću ti u tome.”

Po Esminoj zamisli, Esma i njeni roditelji počeli su saditi cvijeće ispred kuće. Tada naiđe nekoliko njihovih komšija.

“Divno je to što radite! Dopustite nam da vam pomognemo”, reče jedan od njih.

Esmi se to svidje, pa reče:

“Divnog li cvijeća! Kako je lijepo da jedni drugima pomažemo! Kako je blagoslovljen početak ove nove godine!”

Prvi dan u obdaništu

Uze Hatidža svoju lutku i obrati joj se:

“Slatka moja, sutra idem u obdanište! Hoćeš li mi praviti društvo?”

I, zaista, sutradan su vrata obdaništa djeci bila širom otvorena.

Odgajateljica se obrati Hatidži:

"Kako se zoveš?"

"Zovem se Hatidža", odgovori djevojčica, "a moja lutka zove se Slatka. Izrazila je želju da pođe sa mnom u obdanište, pa sam je povela."

"Bilo bi nam posebno drago, Hatidža, da nam ispričaš priču o svojoj lutki..."

Djevojčica pristade, odloži Slatku na sto, da je vide njene nove prijateljice Jasmina, Nadija, Alma i Sedina.

"A šta je to prijateljstvo?", odgajateljica upita djevojčice.

"Iskrenost i otvorenost prema prijateljima", javi se Hatidža.

"Je li Hatidžin odgovor tačan, djevojčice?"

"Tačan je! I sve želimo biti Hatidžine prijateljice!", odgovoriše uglas.

Svečanost u Lejlinu čast

Roditelji su priredili svečanost u Lejlinu čast. Neko joj je tom prilikom darovao računar s nekoliko zanimljivih PC-igrica. Ona se tome izuzetno mnogo obradovala.

Kako je vrijeme prolazilo, Lejla je neprestano

sjedila za računarom, pa joj se majka jednog dana obrati:

"Već dugo vremena računar je tvoj jedini prijatelj!"

"Divne su igrice koje sam dobila na dar", objasni Lejla.

"Čak si i mene zanemarila! Zar se ne želiš sa mnom družiti?", upita sjetno majka.

"Dozvoli mi da završim ovu igricu", reče Lejla snebivajući se, "i pravit ću ti društvo."

Otprilike za sahat Lejla se pridružila majci.

"Otuđila si se od nas zbog računara", primijeti majka.

"Nisam to htjela učiniti", pravda se Lejla.

"Pa, ipak, otuđila si se! I otac je potišten zbog toga", reče majka i dodade: "A šta misliš o tome da odredimo koliko vremena dnevno možeš provesti uz računar?"

"Može, slažem se."

"Lejla, vrijeme se mora svestrano koristiti. U protivnom, otuđit ćemo se jedni od drugih."

"U pravu si, majko. Hoćemo li početi već od sutra?"

Majka se nasmija i pristade na Lejlin pomalo lukavi prijedlog.

Život bi se pretvorio u opći nered...

Uđe Zejneba u svoju sobu, tiho zatvori vrata i pojača radio. Majka je čula buku i hitro otišla do njene sobe. Pokucala je na vrata, ali Zejneba, zbog pojačanog radija, nije čula kucanje.

Majka je pokucala snažnije. Ovaj je put Zejneba čula kucanje, pa je brzo otvorila vrata i rekla:

"Izvoli, mama!"

"Uznemiravaš ukućane i komšije", reče majka ugasivši radio.

"Ali, sama sam, i volim kad je radio pojačan", pravda se Zejneba.

"Eh, kćeri, kad bi svi ljudi činili ono što vole onda ne bi mogli živjeti zajedno. Zamisli šta bi se dogodilo kad bi neko parkirao auto nasred ulice! Ili, kako bismo se osjećali da komšija ostavlja smeće pred naša vrata?!"

"Život bi se pretvorio u opći nered. U pravu si majko! Od danas neću više nikoga uznemiravati svojim ponašanjem", obeća Zejneba.

Nepromišljena igra

Povela majka Omera u prodavnicu igračaka. On ugleda izuzetno lijepu loptu te zamoli majku da mu je kupi. Majka je udovoljila njegovoj želji, zbog čega se on kući vratio blistavog lica, veseo.

Njegova sestra Azra vidje šta je Omeru kupila majka, pa se i ona obradova. Lopta joj se izuzetno dopadala.

"I ja bih voljela imati tako lijepu loptu!", reče ona. "Gdje ćemo se igrati? Pođimo napolje."

"Nema potrebe ići napolje. Igrat ćemo se ovdje, u trpezariji", kaza Omer.

"Omere, razbit ćemo sijalicu!"

Omer samo slegnu ramenima i obeća da će paziti na pokućstvo. Sestra ga opet upozori i dodade da napolju ima više prostora te da nikome neće smetati. Ipak, Omer je bio uporan i nije slušao šta mu govori dobronamjerna sestra.

Utom Omer, diveći se svom snažnom udarcu, šutnu loptu prema plafonu. Azra ga je pokuša spriječiti, a on ljutito reče:

"Ne sprečavaj me! Vidiš li da sam snažan, jednim te udarcem mogu oboriti."

Azra nije imala izbora. Otrčala je roditeljima i rekla im šta Omer radi. Te njene riječi potvrdio je tresak iz susjedne sobe: Omer je nešto razbio.

Odmah su otišli provjeriti šta se dogodilo. Imali su šta i vidjeti: Omer kupi staklo stare skupe lampe i pokušava sakriti svoje nedjelo.

"Bože! Znaš li, Omere, koliko košta ta lampa i koliko smo je čuvali, jer nam je nju darovao tvoj djed, allahrahmetile?!", kaza otac kroz suze i vrati se u sobu iz koje je došao. I majka ode za njim.

Omera se veoma dojmila očeva tuga. Sestra Azra obrati mu se prijekorno:

"Zašto nikad ne razmisliš o posljedicama onog što činiš?!"

Omer shvati da je pogriješio i iskreno se pokaja zbog nepromišljenosti, ali to njegovo kajanje nije moglo nadoknaditi razbijenu lampu.

Podnošenje napora

Melika je učila, a Sadik se odmarao na krevetu, pa ga ona upozori:

"U ramazanu treba činiti što više dobrih djela, a ne ljenčariti."

"Umoran sam, žedan i gladan", kaza on ravnodušno.

"Ustani i bavi se nečim!"

"Ne mogu, pospan sam. Volio bih odspavati."

"Ne treba dane ramazana provoditi spavajući, jer je ramazan ispit snage i radinosti."

Utom u kuću uđe majka i zamoli Sadika da joj pomogne u nekim kućnim poslovima. On i njoj reče da je umoran i gladan.

"Zar, a tek je prvi dan ramazana?!", upita ona čudeći se.

"Nemoj se mučiti s njim, majko, nema koristi", obrati se majci Melika i priskoči joj u pomoć.

Sadik ustade i, pretvarajući se da je čio, reče da će oni tek vidjeti njegovu snagu i radinost. Ali, kad se sljedećeg dana vratio iz škole, Sadik se samo strovalio na krevet.

"Izgleda da ćeš cijeli ramazan provesti ležeći", nije se mogao strpjeti otac.

"Ustat će kad bude vrijeme iftaru!", reče šaljivo Melika.

"Ne rugaj se svom bratu!", upozori je majka.

"Nije važno kako, ali ću ispostiti cijeli ramazan!", samouvjereno reče Sadik.

Samra ne pristaje na nepravdu

Samra je na televiziji vidjela stradanja, rušenje i nepravdu u Palestini. Upitala je oca:

"Oče, zašto Jevreji ubijaju arapsku djecu?"

"Muslimani u Palestini ginu već duže od stotinu godina..."

" Zašto?!"

"Jevreji ne mrze samo arapsku djecu, već sve Arape, pa čak i sve druge ljude."

"Zašto?!"

"Misle da su najbolji narod. Smatraju da ostali narodi nemaju nikakvu vrijednost."

"Imaju li Jevreji imalo samilosti?"

"Nastoje se pokazati kao miroljubiv narod, optužuju muslimane za činjenje nereda, ali su, zapravo, oni ti koji čine nered i nemaju samilosti, kćerko."

"Čudno!"

"Da, tako je draga moja, ruše sve što stignu,

remete red na Zemlji, ne poštuju dogovor, ljudska prava, krše međunarodne zakone o slobodi..."

"Ali, zašto ubijaju nevinu djecu, žene, nemoćne starce i starice..."

"To su radili i prije, nekad davno. Oni znaju samo za nepravedno ubijanje, nasilje, neprijateljstvo..."

"Zašto ne napuste muslimansku zemlju? Ja mrzim nepravdu, mrzim je, mrzim!", ljutito reče Samra.

Na morskoj plaži

Kenan se priprema za odlazak na morsku plažu. Pripremio je sve što mu je potrebno, raznovrsnu ukusnu hranu i slatkiše.

Njegova sestra Vildana upita ga:

"A hoćeš li ponijeti kremu za sunčanje, suncobran i zaštitne naočale?"

"Uf!", reče. "Nisam više dijete, to meni ne treba!"

"Brate, znaš li da sunčeve zrake mogu uticati na vid, a koža će ti izgorjeti ako se zadržiš na otvorenom prostoru bez zaštite?!"

“To se može dogoditi djeci poput tebe”, reče grohotom se smijući.

I, tako Kenan ne posluša savjet svoje sestre Vildane, već pođe s prijateljima na obližnju plažu. Međutim, njegovi su prijatelji, kad god bi pošli na plažu, nosili zaštitne naočale, suncobrane i obukli bi tanke košulje. Kenan tome nije pridavao pažnju, pravio se važan.

Vjerujući da će imati ljepšu put ako se izloži suncu, legao je nasred plaže i dugo se sunčao. I prijatelji su ga upozorili da bi trebao svoje tijelo namazati kremom za sunčanje. Ni njih nije poslušao.

U podne, kad je porasla temperatura, morali su poći kući. Kenan se htjede obući, ali osjeti da ga koža boli. Bojeći se njihova likovanja, sakrio je to od prijatelja.

Navečer je Kenan vrištao od bolova. Otac se morao obratiti ljekaru, a on je preporučio da se Kenan ne izlaže suncu ravnih sedam dana. Usto mu je propisao odgovarajuće kreme kojima je neopodno mazati opekline.

Kenan je shvatio da je pogriješio ne poslušavši sestrin savjet, ali je tu lekciju skupo platio.

Kad sam bio mali

Nastavnik biologije

Biologija je meni zaista težak predmet. Ne volim je i imam iz nje slabe ocjene. Nastavnik je znao da sam marljiv učenik, odličan iz matematike, engleskog jezika, historije, geografije. Zaostajao sam samo iz njegova predmeta.

Želio je saznati zašto je to tako. Otvoreno me upitao u čemu je problem, mogu li ga pratiti ili on, nastavnik, možda lekcije ne objašnjava zanimljivo.

"Problem je u tome što je meni biologija teška i nezanimljiva. Nemam volje ponavljati lekcije", objasnio sam nastavniku.

Iako sam znao da je biologija od velike važnosti i da je nastavnik dobronamjeran, uporno sam tvrdio da je to glavni razlog. On mi je nastojao pomoći da saznam zašto mi biologija ide slabo.

Pa, ipak, počeo sam učiti uz pomoć nastavnika na malim odmorima, čitao sam lekcije i pamtio ih, a on me podsticao.

Poslije svake nove lekcije o životinjama, biljkama ili bilo čemu drugom, odlazio sam u biblioteku i dodatno čitao o tome.

Nastavnik je to zapazio. Znatno sam popravio ocjene iz biologije.

A znate li šta sam postigao? Zavolio sam biologiju, a sad radim na jednom velikom naučnom institutu kao poznati i priznati biolog. Vidite kako sam upornošću i razmišljanjem postigao uspjeh o kojem sam mogao samo sanjati!

Je li dovoljno biti samo hrabar?

"Nije dovoljno biti samo hrabar!", reče mi nastavnik arapskog jezika i krenu, a ja ga zaustavih i zatražih da mi objasni te svoje riječi. Ali, on me samo pomilova po glavi, nasmija se i ode.

Dugo sam razmišljao o toj njegovoj izjavi. On možda ne zna da sam ja sasvim dovoljno snažan i preko mjere hrabar, mogu ga ponijeti u rukama, smijem skočiti u vodu s izuzetno visokog mosta, volim avanture, izlaganje opasnosti...

Bavio sam se sportom i razvio mišiće, pa sam se počeo time hvaliti i pristajati na hrvanje čak i sa starijim učenicima od sebe. Nadmašio sam u mišićavosti sve svoje vršnjake.

Mislio sam da mi ništa ne može stati na put

te sam olahko zanemario nastavnikovo upozorenje: “Nije dovoljno biti samo hrabar!” Bio sam uvjeren da su snaga i hrabrost među najvažnijim uzrocima uspjeha u životu.

Ali, dok sam se jednog dana vraćao iz škole i htio preći ulicu kojom je prolazilo mnogo automobila, zatekao sam svoje prijatelje kako čekaju da auta prođu te da oni zatim pređu na drugu stranu ulice. Ama, ja, hrabri i odvažni momak, nisam mogao čekati, već sam htio pretrčati ulicu i – udario me automobil. Pao sam ozlijeđen, a vozač onog automobila samo je produžio. Premda se nekoliko ljudi okupilo oko mene, niko mi nije smio pružiti prvu pomoć. Zapravo, nisu znali gdje sam i koliko sam povrijeđen.

Asim, moj prijatelj iz razreda, slabašni momak, za koga sam mislio da je nedovoljno snažan i velika kukavica, brzo se snašao u nesreći: nazvao je Hitnu pomoć, a obavijestio je i moje roditelje o nesreći, te bio uz mene u automobilu Hitne pomoći i u bolnici, nastojeći mi praviti društvo i ublažiti mi bolove.

Nakon što sam se oporavio, u školi sam na jednom velikom kartonu napisao: “Nije do-

voljno biti samo hrabar!", a to je sada i moje geslo.

Moja mudra majka

Po prirodi sam buntovan. Želim napustiti školu zato što me majka upisala u prvi razred bez moje volje (čudim se kako ju je otac u tome podržao). Kazao sam ocu da ne želim pohađati školu, ali on ni riječi nije rekao. On ne priča mnogo, a majci prepušta vođenje brige o porodici. A ona je bila neumoljiva, nije raspravljala, svoje odluke nije mijenjala.

Poželio sam poderati knjige, zapaliti teke, polomiti olovke..., ali to nisam uradio. Bojao sam se majke, učiteljice, šutljivog oca.

Kadgod bih pokušao razgovarati s ocem o svom problemu, on je zanemarivao razgovor o tome. Pričao mi je o moru, ljepotama planina, putovanjima... Nije se želio miješati u djelokrug moje majke. Imao je neograničeno povjerenje u nju. Smatrao je da ona bolje od njega vodi brigu o djeci i da je spretnija u organizaciji porodice.

Htio sam da samo jednom stane na moju

stranu, da digne svoj glas. Ali, on se samo smiješio, tapšao me po ramenu i govorio:

"Uskoro ćeš porasti i razumjet ćeš zašto se ovako odnosimo prema tebi!"

Poslije završenog prvog razreda, majka me upisala i na institut za učenje stranih jezika.

"Imam li pravo na ljetni raspust?! Ne želim uvijek učiti! Moram imati odmor dva-tri mjeseca!", pobunio sam se, a ona nije obratila pažnju na moju pobunu.

Trudila se da me uvijek odveze autom do instituta i vrati nazad. To mi je postalo jednolično, pa zatražih da me upiše u kakav sportski klub radi razonode. Ispunila mi je želju.

Tako je proteklo moje djetinjstvo. Danas, kad sam porastao i stekao obrazovanje, vidim koliko je moja majka bila mudra. Radim u jednoj velikoj kompaniji, a djeca me kadgod posjete na radnom mjestu. Uspjeh sam ostvario Allahovom dobrotom, zatim zbog mudrosti moje majke i oca.

Moji neobični prijatelji

U školskom dvorištu nalaze se visoka stabla.

Neka su viša i od četverospratne škole. Posmatrao sam ih i pomislio:

"Koliko su stoljeća stara ova stabla?!"

Upitao sam oca o tome. Odgovorio mi je da stabla mogu živjeti veoma dugo. A čovjek koji radi na održavanju školskog dvorišta kazao mi je da je ista ova stabla zatekao kad se zaposlio u školi, prije četrdeset godina.

I ja zavoljeh ona stabla, svoje neobične prijatelje. Počeh s ljubavlju posmatrati njihovu krošnju. Osjećao sam da mi svakog jutra, kad dođem u školu, mašu i izražavaju dobrodošlicu, a mašu i kad pođem kući. Pozdravljao sam i ja njih.

Sve to drveće dobro sam upoznao, čak sam im nadjenuo imena: Dobro stablo, Vjerno stablo, Iskreno stablo... Eto, tako sam se upoznao s drvećem.

A sada sam odrastao, predajem u školi koju sam nekad pohađao. Kad su moja djeca pošla u školu, ispričao sam im priču o svojim neobičnim prijateljima. Čak me i sada pozdravljaju moji prijatelji svojom krošnjom.

Potaknut tim prijateljstvom, posadio sam drveće kod kuće i tako stekao nove prijatelje.

Priče o životinjama, voću i povrću

Zec Dugouhi

Premda nije umio slikati, zec Dugouhi prijavio se na takmičenje iz slikarstva. Svojim sudjelovanjem želio je usrećiti ostale zečeve. Takmičenje je počelo. Zečevi su vješto slikali, svi osim Dugouhog. On je samo gledao, a silno je želio savladati slikarstvo.

Poslije takmičenja žiri je ustanovio da Dugouhi izvrsno slika. Iako nije osvojio prvo mjesto, dobio je zahvalnicu zato što je sudjelovao na takmičenju.

On se toj zahvalnici mnogo obradovao i okačio je u svoju sobu. I već sljedećeg dana otišao je svom prijatelju zecu koji je iskusan slikar i ponio razne boje i bijele listove – da ga pouči vještini slikanja.

Trudio se onoliko koliko je mogao i izvještio se u slikarstvu, ne zato da pobijedi na takmičenju, nego zato što je smatrao da je slikarstvo koristan hobi.

Nakon nekog vremena, opet se održalo takmičenje u slikarstvu, pa je Dugouhi pobijedio. Nagrada za prvo mjesto bila je vrijedna. On joj se obradovao.

Taj uspjeh je Dugouhog potakao da nauči mnoge korisne stvari. Tako je savladao stolarstvo kod zeca stolara, a zatim je ovladao vještinom krojenja i šivenja odjeće kod svoje nene, mudre zečice.

Potom se upisao u sportski klub kako bi usvojio znanje o raznim vrstama sporta...

Dugouhi postade poznat među zečevima. Počeše ga hvaliti i za njim se povoditi.

Mačak Žućko

Mačak Žućko živio je ugodno u velikoj kući. Imao je svoju sobu s balkonom, kupatilo, posjedovao je raskošnu odjeću... Ukućani su ga hranili ukusnom hranom, o kakvoj su druge mačke mogle samo sanjati.

Ali, Žućko sebi umisli da ti njegovi užici nisu vrijedni zahvalnosti, pa napusti svoje lijepo boravište i porodicu koja se o njemu dugo brinula.

Rastuži se porodica za Žućkom. Tražili su ga svugdje, ali ga nisu našli.

Ujutro se mačak Žućko osjećao lijepo, šetao je i razgledao. Ali, kad je nastupila noć, osje-

tio je glad i potražio hranu. Nije našao ništa osim bezvrijednih neukusnih otpadaka. Nije našao ni pristojan konak. Na ulici je drhtao od hladnoće.

Naposlijetku mačak Žućko shvati da je pogriješio bježeći od svog doma i stade plakati.

Sutradan se pokušao vratiti kući, ali nije znao kojim putem treba krenuti, jer se bio udaljio daleko od kuće. Utom ga napade ogromni pas, želeći ga rastrgati. Žućko mu umače, ali, bježeći, istrča pred auto i zamalo ne poginu.

Vidjevši šta se događa, neki dobri čovjek uze Žućka u naručje i odnese ga u centar za zbrinjavanje izgubljenih životinja.

I tako se mačak Žućko obreo u tom centru, gdje nije nikoga poznavao i gdje je, tužan, razmišljao o svom prijašnjem bezbrižnom životu.

Veseli vrabac

U gustim krošnjama na visokom drvetu napravio je sebi gnijezdo veseli vrabac. Stablo se obradovalo ljepoti gnijezda i cvrkutu vrapca. Sretni i veseli, vrapci su došli čestitati svom prijatelju useljenje u novi dom.

Među njima je bio i jedan vrabac koji je izuzetno lijepo slikao, pa je naslikao novo gnijezdo svog prijatelja da bi ga pokazao ostalim stanovnicima šume. Dok je onaj vrabac slikao, stablo s gnijezdom raširilo je svoju krošnju želeći izgledati najveće...

Ali, jednoga dana zapuha snažan vjetar i odnese sliku drvosječi pred vrata. On ugleda veliko stablo i odluči ga posjeći. Nakon podugog traženja, našao ga je i počeo udarati oštricom sjekire po njemu. Naposlijetku ga i obori na zemlju. S njim pade i vrapčevo gnijezdo.

To je u vrapcima izazvalo strah te su odlučili da više ne grade lijepa gnijezda, a stabla poslije toga nisu širila svoju krošnju.

Također, vrabac slikar polomio je kist i prolio svoje boje, odlučivši da više neće načiniti nijednu sliku.

Pa, ipak, savjesni vrapci opet su pravili gnijezda u krošnjama, ali su ih dobro skrivali. Drveće je opet bilo sretno, ali se nije hvalilo gnijezdima. A i slikar je opet slikao, osim što je svoje slike dobro čuvao kako ne bi došle do drvosječe, a ni do lovca.

To su uradili iz ljubavi i straha prema šumi.

Uporna kornjača

Pročitala kornjača oglas u kojem je pisalo da će se održati takmičenje u brzom hodanju oko šume. Odmah se prijavila. Pročitala je da će na takmičenju sudjelovati zečevi, lisice, žirafe...

Saznavši da se prijavila na takmičenje, životinje se počeše rugati kornjači, ali ona na to nije obraćala pažnju, niti se pokolebala.

Svako jutro kornjača se rano budila i prevaljivala stazu predviđenu za takmičenje. Tako se pripremala. Iako su joj se ostale životinje i zbog tog rugale, ona se nije pokolebala...

Kad je takmičenje trebalo početi, trkači su se rasporedili po stazi, a navijači pokraj staze.

Oglasi se pucanj i trka poče, a velika gusta prašina obavi stazu. Kad se prašina slegla, mogla se vidjeti samo kornjača kako polahko napreduje. Domalo zatim bi proglašen pobjednik i životinje se raziđoše.

Neposredno prije mraka, uz veliki napor, stiže i kornjača na cilj. Žiri koji je pratio trku dočeka kornjaču te joj čestita uz aplauz. I sve druge životinje čestitaše kornjači na uspjehu i upornosti.

Kornjača je bila sretna zbog svog uspjeha, jer njena namjera nije bila osvojiti prvo mjesto. Znala je da to ne može, već je samo htjela sudjelovati s brzim životinjama i prevaliti stazu, pa makar i posljednja stigla na cilj.

Badem, maslina i kajsija

Za vrijeme jutarnje rose sastadoše se kod nekog lista badem, maslina i kajsija i svako se želio napiti rose sa tog lista prije onog drugog.

"Ja sam prvi stigao", reče badem.

"Uprkos tome, ja ću se prva napiti", javi se maslina.

"A ja to neću dopustiti", kaza kajsija.

Utom naiđe starica banana, nasmija se njihovoj nepromišljenosti i umišljenosti, napi se i produži svojim putem.

Zatim se pojavi svježa jabuka, začudi se njihovoj svađi i zaprepašteno reče:

"Svađate se oko toga ko će se prvi napiti! To nije valjan razlog za svađu", pa se i ona napi i ode.

Kako je jutro odmicalo, naišli su još: trešnja, orah, šljiva, naranča... Svi se napili i produžili.

Naposlijetku se pojavila razborita kornjača i upitala ono troje svadljivaca:

"Zbog čega se svađate?! Pa, gdje vidite vodu?!"

I kornjača krenu polahko, ostavljajući badem, maslinu i kajsiju tužne i odveć žedne.

Sljedećeg jutra okupili su se na istom mjestu za vrijeme jutarnje svježine.

"Izvoli, maslino, napij se", ponudi badem maslinu.

"Hvala, neću se napiti prije vas dvoje", odvrati maslina.

"Napijmo se onda zajedno", predloži kajsija.

Prihvatiše kajsijin prijedlog, napiše se istovremeno i od tog jutra postadoše prijatelji.

Prijateljice jabuke

Sastalo se nekoliko jabuka u hladu limunova drveta, pa crvena jabuka reče:

"Ovo drvo širi opor miris, a plodovi su mu kiseli!"

"Začudno je da ljudi ipak uveliko jedu limunove i njima začinjavaju mnoga jela, a nas jabuke, koje lijepo izgledamo, ukusne smo, a i

jeftine, ne vole mnogo. Čak nas ne vole ni sva djeca", kaza žuta jabuka.

"Ja volim djecu", javi se zelena jabuka, "jer nas jedu polahko, a teško mi je ako nas jedu bez slasti."

"Mene to ne zanima", reče odlučno jabuka koja je bojom bila unekoliko slična svojim prijateljicama jabukama. "Ne želim da me iko pojede i odlučila sam postati kisela poput limuna."

"Onda nećeš biti omiljena kod ljudi", zaprepastiše se njezine prijateljice.

"Baš me briga ko će me voljeti, a ko neće", odvrati ona ponosno. "Želim ostati mlada i ponositi se svojim lijepim bojama."

"Boje bez ukusa ništa ne vrijede", objasni joj crvena jabuka.

"Bilo kako bilo, tako su odlučile jabuke moje sorte", reče ova.

I niko više nije jeo jabuke crvenožute boje. Štaviše, snažne žirafe počele su trgati lišće te sorte jabuke, a poljoprivrednici uzgajali plantaže jabuka drugih vrsta.

Djeca su saznala da ih jabuke vole, pa su jela sve osim one koja se uzoholila.

Jabuke su bile sretne, iako su tugovale za svojom crvenožutom prijateljicom koja je prestajala postojati kad je izgubila ukus.

Hrabra mrkva

Mrkva je odvažna, čuva svoju teritoriju i lijepog je izgleda.

Umiljati zec voli mrkvu, raduje se kad je ima za ručak, jer je ukusna, a i ona njega voli. Međutim, lukavi lisac voli zečije meso, ono mu godi, pa vreba priliku da uhvati zeca kad dođe po mrkvu. I svi su sretni.

Jednog dana vidje mrkva kako se lisac krišom polahko približava dok je zec grickao mrkvu u hladu drveta.

Lisac se polahko približavao, riješen napasti zeca, ali ga hrabra mrkva svojim oštrim šiljkom ubode u stomak i on vrisnu:

"Ko me ubode?!", te se prepade i pobježe, a zec se stade veseliti. Dugo se zahvaljivao mrkvi, čak ju je i poljubio iz zahvalnosti.

"A sad me izvoli pojesti, jer je Allah odredio da budemo vaša hrana", obrati se mrkva zecu.

Zec je mogao biti bezbrižan, jer je lisac bestragom pobjegao, a mrkva čuva zeca.

Usamljena naranča

Bila jednom jedna naranča koja nije imala nijednu prijateljicu i bilo joj je teško.

"Ja sam tvoja prijateljica", obrati joj se kajsija.

"Jesi, naravno, ali ja tražim prijateljicu naranču", potvrdi ona.

"I mi smo tvoji prijatelji, sve ptice te vole", kaza naranči vrabac.

"Da, ali bih ipak voljela imati prijateljicu naranču", odvrati ona pomalo tužno.

"Pokušaj se približiti ostalim narančama i naći ćeš sebi prijateljicu", predloži joj kajsija.

"Pokušala sam", reče ona, "ali nisam uspjela jer se nalazim na vrhu stabla, a sve ostale naranče su ispod mene."

Čak je i majmun pokušao pomoći naranči: povukao je granu nadolje da bi usamljena naranča bila blizu drugim narančama.

Međutim, druge naranče su se uskomešale. One nju nisu poznavale. Među sobom su povjerljivo šaptale, ali nijedna nije razgovarala sa

domaloprije usamljenom narančom, iako je ona bila upućenija od njih u mnoge stvari: bila je na vrhu stabla i sve odlično vidjela. Znala je mnogo o obližnjoj rijeci, o plaži, brdima u daljini, o zvijezdama, Suncu, Mjesecu...

I poče o svemu tome pričati svojim novim prijateljicama, ali joj one nisu povjerovale, samo su se još više otuđile od nje.

Naša naranča, tužna preko svake mjere, reče majmunu da pusti granu, da se vrati gdje je prije bila. On joj udovolji.

I opet su je ptice posjećivale i s njom besjedile, a ona je imala divan pogled s vrha stabla. Svima je bilo posebno drago što se naranča opet vratila.

Iz svega toga naranča je naučila da prijateljstvo ne zavisi od istog oblika i međusobne sličnosti, pa je nastavila živjeti sretna sa svojim prijateljima koji su je voljeli više nego njene rođake naranče.

Plodno polje

U polju je bilo nebrojeno mnogo visokih klasova. Zemljoradnik, vlasnik polja, bio je sretan

i zahvalan Allahu. Vidjevši da je zemljoradnik zahvalan, klasovi se dadoše u još brži rast, a on poče još više zahvaljivati.

Zemljoradnik će na dan žetve požeti milione klasova najkvalitetnije pšenice. Odlučio je: neće se ponositi prinosom pšenice, već će je jeftino prodati onima kojima je potrebna. I zemlja i pšenica bili su radosni zbog toga.

Sljedeće godine dogodilo se kao i prethodne. A dragi Allah daje više onome ko Mu je zahvalan.

Vinova loza

U voćnjaku djeda Šukrije ima mnogo raznovrsnih voćaka koje žive spokojno i sretno. Znaju da se on brine o njima.

Vinova loza bila je najveća među voćkama.

“Stablo sa širokom krošnjom poput mene”, hvalila se ona, “daje ukusne plodove koje jedu i bogati i siromašni, pravi debeli hlad, svima je od koristi...”

Međutim, dogodilo se da je vinova loza oboljela, požutjela i počela se sušiti. To je zabrinulo

djeda Šukriju. Doveo je stručnjaka za voćarstvo, koji je rekao:

"Ova vinova loza boluje od teške bolesti. Bojim se da od nje ne obole i ostale tvoje voćke!"

Djed Šukrija volio je vinovu lozu, davno je zasadio, kad je bio mlad, prije mnogo godina. Nije se predao, već je doveo još nekoliko iskusnih zemljoradnika i tražio da mu pomognu u rješavanju problema. Oni su mu preporučili kako će i šta će učiniti. Poslušao ih je, pa je svakodnevno bio u blizini vinove loze, razgovarao s njom, pripovijedao joj o njezinoj prošlosti, o tome kako se sa svojom suprugom, s djecom i s prijateljima odmarao u njenom hladu...

"Djed Šukrija me voli", obradovana, primijeti vinova loza. "Nije me odsjekao iako mogu zaraziti ostale voćke."

I, ozdravi vinova loza, pa nastavi sretno živjeti.

Tužna smokva

Ta smokva bila je suha i gorka, pa je sazrila i postala sočna i ukusna. Obradova se tome što će je uskoro neko nježno uzbrati. Ali, gusti listovi

zaklanjali su je, pa je ljudi nisu mogli vidjeti. Dani su prolazili... Smokva ne otrpi, zatraži od listova i isprepletene krošnje da se pomaknu kako bi i nju ljudi vidjeli. Grane to nisu mogle učiniti. Zato smokva ostari i neizmjerno se rastuži.

Vidjela je djecu i odrasle ljude kako prolaze ispod nje. Strahovala je da će se osušiti i pasti na zemlju, gdje će je nego zgaziti, a neće je pojesti.

Dobri crv s obližnje grane slutio je da je smokva na mukama. Kad je došao berač i stavio korpu ispod tužne smokve, crv je pregrizao peteljku i smokva pade u korpu, gdje je učtivo pozdraviše druge, mlade smokve.

Više nije imala razloga za tugu. Zbog njezine sreće bî sretan i dobri crv koji joj je pomogao.

A znate li da je lahko uzbrati zrelu smokvu i znate li da je smokva ukusna?

Nesretna lubenica

Zemljoradnik je zasadio polje lubenica i brižno ih zalijevao. Ubrzo su se pojavili plodovi.

Zemljoradnikovu pažnju privukla je lube-

nica koja se povećavala izrazito velikom brzinom. Odlučio je da će je ostaviti još nekoliko dana, pa će ona još više narasti i prodat će je skuplje. Tako je svakog dana trgao po nekoliko lubenica i slao ih na pijacu, a s velikom lubenicom odugovlačio.

Narod ču za veliku lubenicu. Dolazili su mnogi piljari da se lično uvjere u njezinu veličinu. Vidjevši kolika je, nadmetali su se koji će zemljoradniku za nju ponuditi više novca. Ali, zemljoradnik nije pristajao, tražio je više nego što su mu trgovci nudili. Nadao se da će lubenica s vremenom biti još veća i, naravno, skuplja. Rekao je da će je prodati onome trgovcu koji je pristane platiti onoliko koliko ona zaista vrijedi.

Nastavio je voditi brigu o sada već usamljenoj velikoj lubenici i zalijevati je. Ali, jednog dana dođe u polje i zaprepasti se: njegova velika lubenica bila je sva truhla.

Tako su se srušili zemljoradnikovi snovi da će na njoj zaraditi mnogo novca. I pokaja se, ali je bilo kasno za kajanje.

Sadržaj

Sadržaj

Djetinjstvo je najljepše

Suada i njene prijateljice sastale su se u obdaništu i povele razgovor o najljepšim stvarima u životu.

"Meni se dopada to što postoji mnogo raznih igračaka", reče Merima.

"Ne, to mene ne privlači. Meni se dopadaju kaside i recitacije", kaza Ajna.

"A ja volim raznorazne boje i crteže", rekla je Aiša.

"Sve je to lijepo i važno, ali ja volim učenje", ustvrdi Sadžida.

"Meni se najviše dopadaju izleti jer opuštaju i korisni su", kaza Danija.

Zatim one uglas upitaše Suadu:

"A šta je tebi najdraže?"

"Vi ste mi najdraže! I voljela bih cijeli život provesti s vama u obdaništu", odgovori ona.

Suadine prijateljice se nasmijaše i rekoše:

"Ako to želiš, morat ćeš zasvagda ostati dijete, a to je nemoguće."

"Mogu, ostat ću dijete", kaza ona.

One joj se uglas nasmijaše, a ona sjetno reče:

"Želim uvijek biti dijete. I ne recite da je to nemoguće..."